

PROFITARSKI TISK KVARI MENTALITETO ČITATELJEV

NAPAČNO ZANIMANJE ZA "NOVICE" JE SVOJSTVO RAZREDNE DRUŽBE

Sentimentalnost, ki premoči milijone. — Odkrit duhovnik obsoja hinavstvo v molitvah in politiki

Degeneriranost kapitalističnega časa v Ameriki se je še posebno pokazala v slučaju ugrabljenega Chas. Lindberga, ugrabljenega otroka. Nikjer na svetu, ni na Kitajskem ne, ne bi dnevniki dan na dan, v izdaji za izdajo imeli tako kričave naslove o ugrabljenem otroku in porabili tisoče in tisoče kolon, kakor to dela bizniški ameriški tisk. Vse, kar se na svetu dogaja važnega, ima sekundarni pomen. Brezposelnost ne šteje, ne kriza, ne vojne nevarnosti in ne gospodarski polomi. Milijoni naj se zanimajo le za "babyja", zato ker je slučajno Lindbergov baby, ne pa otrok kakoga Seratelija, Damjanoviča ali Goldberga.

Isto časopisje, ki je odgovorno, da so taka roparska ugrabljenja mogoča, jih s svojim senzacionalnim izražanjem še poveličuje. V tisočih in tisočih mladih glav, ki čitajo potankosti o kriminalstvu, o "sijajnem življenju" in važnih pozicijah, ki jih imajo vodilni "gangsterji", roje hude misli, ki zavajajo na napačna pota.

Med blazno buržvazno družbo se je vendar dobil en pаметen duhovnik—Rev. Miller, župnik prve kongregacijske cerkve v Battle Creeku, Mich., ki je odklonil "moliti" za rešitev otroka. Molitve, ki jih je napovedalo škandalov polno časopisje v vseh ameriških cerkvah in zavodih za varen povratek Lindbergovega sinčka, je omenjeni duhovnik nazval za brezmejno hinavstvo. Njegova izjava pa je vseeno prišla v tisk in eni listi so jo—menda vsled glabe vesti—priobčili na prominentnem mestu v okvirju. V svoji pridigi je dejal med drugim:

"Ako Bog ni hotel preprečiti tega zločina, potem nima smisla, da bi mi molili k njemu za varen povratek otroka... S takimi molitvami se dela na vernike le vtis, da je Bog okruten, ker dopušča zlodejstva in trpinčenje otrok ter staršev in da ga je treba lepo prositi, da se ga omešča in naredi, da se krivico popravi.

"Boljše je, da si nekoliko izprašamo svojo vest in priznamo svoje hibe. Uncle Sam je imeniten dečko, toda ni pa pametno zanj, da zaklene garažo šele ko so mu avto že ukradli. Dokler se ljudstvo ne bo spametovalo, tudi ne bo spremembe na bolje."

Nato je duhovnik navedel pet stvari, ki bi jih bilo treba izvesti v okvirju in odpraviti:

"V nobenem listu

v eni sami številki ne dobim toliko zanimivega gradiva, kot v "Proletarcu".

Ta čitatelj ni osamljen v tem mnenju.

Iljanje kriminalstva, namreč: iztrebitev tajnih sindikatov v velikih mestih, ki utihotaplja in razprodajajo narkotike; steriliziranje mentalno abnormalnih ljudi in spolno bolnih; klinike za matere, kjer bi dobile pravilen pouk o negovanju otrok ter o preprečenju zaploditve v svrhu zdrave porodne kontrole; zadostna podpora ustanovam, ki utrjujejo karakterje.

O modernih "movies" je Rev. Millard dejal, da uničujejo kar je dobrega v človeku in da ga večinoma vodijo v pokvarjene misli.

Navajamo izjavo tega duhovnika zaradi tega, ker je prišla iz takih krogov. Za nas ni odkril nič novega. To, kar je povedal hipokritični Ameriki on, trdimo socialisti že dolgo, le da gremo v navajanju vzrokov še veliko dalje. Tudi markskateri drugi pametni Američani, ki se mu je to počelje pri "iskanju" enega otroka zagnusilo, je odkrito izrazil svoje misli, toda časopisje jih je večinoma zamolčalo. Ob enem so mnogi od tej priliki prvič uvideli, kako zelo so Zed, države prežete z vplivom "visokih kriminalcev", ki imajo zaslombo in oporo od najnižjih do najvišjih uradnih mest.

Zločin, kot je ugrabljanje otrok ali odraslih zato da se potem tirja odškodnine, je zločin prvega reda. Toda zakaj naj bo vse časopisje pozorno le v enem slučaju, medtem ko nima isto časopisje več kot kakih dvajset vrstic prostora, kadar umori ali ugrabi kak degeneriranec otroka manj znanemu kramarju ali kakemu delavcu? Tudi priprosti, revni ljudje ljubijo svoje otroke in kadar se komu zgodi krivica, bi se moral oblast za izsleditev zločinca prav tako brigati—samo bolj pametno—kakor se v Lindbergovem slučaju, kjer je potrosila že visoke vsote—največ v reklamo posameznim šerifom, policijskim in detektivskim šefom ter sličnim "politišnom", ki so sposobni za vse kaj drugega kot pa za urade, katere upravljajo.

Unije v Španiji za soc. stranko

Na kongresu španskih unij, ki so v članstvu po strmoglavljenju monarhije narasle, da imajo trikrat več članov kakor pred letom, je bilo sklenjeno, da bodo nadaljevale s kooperiranjem s socialistično stranko. Opozicija je bila z lahkoto poražena.

Premogariji v Illinoisu pred potekom pogodbe

Mezдна lestvica, kot jo določa pogodba med unijo premogarjev v Illinoisu in operatorji, poteče 1. aprila. Unija bo zahtevala v bodoče minimalno plačo \$7 na dan za 6 ur dela. Zastopniki kompanij pravijo, da jim je vsled konkurence v neunijskih okrožjih nemogoče pristati v te pogoje. Posvetovanja še niso zaključena.

SVINEC IN BATINE NAMESTO ZASLUŽKA

Dne 7. marca je šlo kakih tri tisoč brezposelnih iz Detroita pred Fordovo tovarno River Rouge v Dearbornu. Policija v Detroitu jim je zbiranje in marširanje dovoila. Dearbornska policija in stražniki Fordove tovarne pa so skušali demonstrante ustaviti s plinskimi bombami in s curki vode, ki si jo otvorili nanje gasilci. Plinske bombe zaradi močnega vetra niso učinkovale, razen da so demonstrante razdražile, ki so na pozive mladih, vznujenih voditeljev in voditeljic navalili proti policiji. Prestrašeni stražniki so se spustili v beg, kot pokazuje ta slika. Toda tik pred tovarno so Fordovi policaji izstrelili v demonstrante salvo ali dve in jih potem naskočili. Boj je bil splošen. Štirje demonstranti so bili ubiti in okrog trideset ranjenih od krogelj ali pa udarcev, med njimi tudi J. Latin, Hrvat po rodu, ki je aktiven komunistični agitator. Tudi Harry Bennett, šef Fordovih stražnikov, je dobil precejšnje poškodbe v metežu. Več demonstrantov, katere so obtožili hujkanja, so aretirali. Takoj po tem spopadu so mobilizirali oddelek michiganske milice, ki pa ni imela opravka. Tudi vsa državna policija je bila na nogah, pripravljena "zatreti vsak nadaljni odpor s silo". Listi so poročali, da so dan prej imeli v Detroitu shod komunisti, na katerem so Foster in drugi govorniki hujkali brezposelnost, da naj zahtevajo s silo, kar ne dobe zlepa. Če so to res storili, niso napravili delavski stvari nobene usluge. Glavni krivci, kar se pobejev tiče, pa so nervozni Fordovi policaji. Navajeni "disciplinarnih" delavcev, so se zdaj tako prestrašili, da so hiteli prazniti svoje revolverje in puške. Bede in brezposelnosti, radi katere se take demonstracije dogajajo, pa s svojimi krogli niso odpravili.

'NAJKRAJŠA PROGA NA SVETU', TODA Z NAJSIJAJNEJŠIM VLAKOM

V papeževi državi so nedavno dogradili prvo železnico, o kateri pravijo, da je najkrajša "glavna proga" ali "main line" na svetu. Dolga je samo 600 čevljev, in če si predstavite dolgot blok v ameriških mestih, si lahko predstavite tudi dolžino in pa — nepotrebnost te proge. Papež si je dal napraviti tudi poseben vlak, ki je po opremi sijajnejši kot katerikoli dvorni vlak na svetu. V eni kari ima papeški prestol, v drugi kapelo in v tretji pa sobe in postelje. Postaja te železnice je tolikšna, da bi odgovarjala potrebam železnice 600 milj dolge, ne pa 600 čevljev. Ta igrača stane katoliške cerkve visoke vsote, kajti ne le da je naročen zanj luksurijsen vlak, ki baje v zgodovini železnice nima primere, nego so za progo napravili skozi vatikanski grič 300 čevljev dolg predor.

Kdor se bo pripeljal v Rim z železnico, se bo v večnem mestu lahko prešel na papežev progo in se peljal dober blok daleč v "vaticansko državo", če pa bo rajše šel peš, bo to tudi lahko storil.

Ako sklepamo po izdatku za to nepotrebno železnico in še manj potreben "papeški vlak", tedaj v Vatikanu še nič ne vedo o gospodarski krizi v Italiji in depresiji, katero v Ameriki odganja Hoover in v Italiji Mussolini.

SOC. STRANKA NOMINIRALA MNOGO ČLANOV J.S.Z. V RAZLIČNE URADE

Prilike za politično udejstvovanje, agitacijo in zmage. —Vажnost sposobnosti.—JSZ. ne sme zaostajati

Iz poročil tajnikov klubov je razvidno, da so socialistične konference in konvencije nominirale v raznih krajih precej slovenskih sodrugov in sodružic v razne urade, kar je prvič priznanje aktivnostim klubov ter članstva JSZ., drugič pa imamo s temi nominacijami v kampanjah priliko agitacijo toliko bolj povečati.

Slovenski demokratje in republikanci sicer pravijo, da nas nominirajo zato, ker vedo, da nimamo prilike biti izvoljeni. Pozabljajo pa, da imamo mi več prilike nego oni in boljše argumente v kampanji. Ne slovenski demokratje in ne republikanci nimajo zdaj nikjer v Ameriki nobenega važnega političnega urada, medtem ko je izmed slovenskih socialistov John Ermenc poslanec v wisconsinski zakonodaji.

V okrožju Forest Cityja, Pa., je socialistična kandidatinja v legislaturo sodružica Jennie Zaitz, tajnica kluba št. 10, ki je v Ameriki rojena Slovenka.

V johnstonskem okrožju kandidirata v legislaturo na socialistični listi Anna P. Krasna in Andrew Vidrich, na ostala poslanska mesta ter v druge urade so pa bili nominirani ameriški sodrugji in sodružice. V canonsburškem okrožju v Pa. sta bila nominirana za kandidata v zakonodajo sodrug John Terčelj in John Koklich. Zornikovi v Herminie, ki so

vsil aktivni v stranki, bodo tudi zastopani v socialistični rubriki.

V Clevelandu je bila nominirana Angela Siskovich.

V Illinoisu je kandidat za zveznega senatorja na socialistični listi Charles Pogorelec, tajnik JSZ.

Nedvomno je razen teh še precej drugih naših sodrugov nominiranih. Ko prejmemo imena, jih objavimo.

Ta pojav je znamenje, da se naši delavci zanimajo za politično udejstvovanje in da jim stranka ne odreka priznanja za njihove aktivnosti.

Potrebno pa je paziti, da se nominira najposobnejše in da ne ostane samo pri nominacijah, nego da gremo v bitko z odločnostjo in voljo, ki zahteva zmago. Dokler bodo socialisti agitirali z mislijo, da "itak ne bomo nikogar izvolili", ne bo uspehov v volilnih bitkah. Šele kadar se bomo lotili borbe energično in z vero v našo zmago, bodo ugodni rezultati zagotovljeni. Dokaz je okrožje mesta Reading, kjer ima soc. stranka dva poslance, socialistično mesto administracijo pa je bilo mogoče izrinuti iz urada z malo večino šele, ko so se proti nji združili demokratje in republikanci s skupno listo kandidatov.

Koliko premore močna volja v socialistični agitaciji, dokazujejo primarne volitve v Mil-

KDAJ DOBE DELAVCI PREMOČ NAD TRUSTI? Z DELNICAMI NIKOLI

Ali pridejo velike korporacije kdaj v delavske roke drugače kot s socializacijo? Včasih, posebno pred krizo, so komparijski magneti pripovedovali, da ameriški delavci niso več samo delavci, nego solastniki podjetij, v katerih so vposlednji. Domnevali so, da pridejo celo trusti v doglednem času vsled večanja števila delničarjev in ljudsko posest.

Steeltrust ali uradno, United States Steel korporacija, je ena največjih ameriških industrijskih podjetij. Jeklarske delavce v vseh trustovih obratih se sili, da vzamejo kolikor največ mogoče delnic. Koncem prošlega leta je imelo njegove delnice 55,038 delavcev, ki pa skupno lastujejo manj delnic kakor npr. posamezni vodilni trustovi magneti. Vseh teh 55,000 delavcev ne lastuje niti 10 odstotkov delnic, katere so označene "common stock", medtem ko delnice drugih vrst, takozvane prednostne delnice in razne bonde delavci sploh ne lastujejo.

Ako bi hotela ta delavska armada delničarjev sodelovati osebno na obnem zboru jeklarskega trusta, se bi morala voziti iz vseh krajev Amerike v New York, toda pri glasovanju bi vseh 55,000 delavskih "delničarjev" ne imelo toliko glasov kot posamezni bogati delničarji.

Iz tega sledi, da neglede koliko delavcev lastuje delnice v posameznem podjetju, posedujejo oni koncem konca le majhen odstotek kapitala in kot faktor na obnem zborskih splošnih pridejo v upoštevanje. Ameriške industrije si torej delavstvo z delnicami ne bo osvojilo.

waukeeeju zadnji torek, o katerih poročamo več v prihodnji številki.

Naši klubi, konference in JSZ. v celoti si priborjeno mesto upoštevanja v socialistični stranki lahko ohranijo, toda le tedaj, če bomo napredovali s razmeroma v članstvu in aktivnostih z drugimi federacijami ter s socialistično stranko, katere je letos dobila že več tisoč novih članov.

ALI NI VOJNA RES BLAZNOST?

Na sliki je bivša ulica v mestu Čapei blizu Šangaja, ki so ga porušili Japonci s bombami iz aeroplanov ter s topovi. Vse mesto je v aličnih razvalinah, v katerih je izgubilo življenje tudi več tisoč civilnega prebivalstva, kakor so se glasila kitajska poročila. Ako ne bi bili večinoma pobegnili, bi bila izguba življenj še večja.

NEMŠKI FAŠISTI SE PREVARALI V NADI NA ZMAGO

Enajst milijonov Hitlerjevih glasov znak razburkanega političnega stanja v Nemčiji.

Hitlerjevo prerokovanje se ni uresničilo in glave socialistov ter komunistov se še ne bodo valjale v pesku. Fašistične grožnje za uničenje delavskih unij in "marksizma" so samo še grožnje. Pred nekaj meseci je začel Hitler svariti vlade tujih držav, da naj se ne zanašajo preveč na vlado republike, kajti večina je na njegovi (Hitlerjevi) strani in prava predstavica Nemčije je torej fašistična stranka. Mnogi so mu to verjeli in mednarodni finančniki so ga tipali, kaj misli o dolgovih. Dejal jim je, da bo Nemčija pod njegovo vlado plačala vse privatne dolgove, odpravila pa bo reparacije. V nedeljo 13. marca se je pokazalo, da Hitlerjeva stranka še ne reprezentira Nemčije, četudi je v glasovih narasla za več milijonov.

Okrog predsednika Hindenburga so se združile vse stranke, ki so za ohranitev republike in Weimarske ustave. Glavni oponent Hindenburgu je bil Hitler. Komunisti so imeli svojega kandidata Thaelmanna, toda komunistični glasovi od prošlih državnozborskih volitev niso dosti napredovali.

Milijone socialistov je glasovalo za Hindenburga. Edgar Ansel Mowrer poroča ameriškemu tisku in čikaškim Daily News, da socialisti ne odobravajo Hindenburga in njegovega kancelarja Brueninga nimajo radi, toda vprašanje je bilo republika ali fašizem—civilna vojna ali kolikor mogoče miren razvoj. Zmaga republike v teh volitvah in poraz fašizma je zasluga socialne demokracije, piše omenjeni žurnalist.

Dobili so, Hindenburg 18,661,736 glasov; Hitler (fašist) 11,328,571; Thaelmann (komunist) 4,971,079; Duestenberg (reakcionarni nacionalistični monarhist) 2,517,876. Razen tega je bil še en kandidat, ki pa je dobil le malo glasov.

(Nadaljevanje na 3. strani.)

Glasovi iz Našega Gibanja

Z agitacije v naselbinah na antracitu

Piše Anton Vičič

(Nadaljevanje.)

Brownsdale, ki je naselbina z okrog tisoč prebivalci, je kraj zase. Od Forest Cityja ga meji železniška proga. Naši rojaki so v večini. Ta naselbina je zrasla v zadnjih 20-25 letih. Ker niso inkorporirani v občino, pripadajo direktno okraju (county), imajo pa mirovnega sodnika. To mesto zavzema rojak Anton Ship.

Meni se zdi, da bi bil klub št. 10 v lokalni politiki lahko čvrstejša sila. Ni vseeno, kdo je v uradih. Tu živita Frank Rataic in Anton Zaitz, sposobna sodniga, ki lahko s sodelovanjem drugih priorita klubu splošno upoštevanje in važno posojanko v političnih bojih. Večina članov kluba št. 10 živi v Brownsdalu.

Vandling je istotako naselbina s številnim slovenskim prebivalstvom. Steje okrog 1.500 duš. Izmed sedem odborov v občinskem svetu jih imajo Slovenci pet, župan pa je Irec po rodu. V številu glasov so Slovenci na prvem mestu, socialističnih glasov pa je bilo dozdaj le kakih deset. Tu stanuje naš znani sodrug Josip Čebular.

Tudi v šolskem odboru so Slovenci zastopani. Naš somišljenik John Kovačič je v občinskem odboru, toda izvoljen na nesocialistični listi.

Ves ta okraj je delokrog kluba št. 10 JSZ. Naloga, ki jo ima izvršiti, je velika. Za uspešno akcijo bi potreboval svoj dom, in mislim, da zanj ni še prepozno. Če se razmere spremenijo—kar vsi pričakujemo, morda bo ideja s sodelovanjem somišljenikov ter s požrtvovalnostjo in močno voljo članov ter članic izvedljiva. Ako se soc. stranka v Penni splošno pojača, se bo klub št. 10 začel lahko resno pečati z idejo, dobiti občino Forest City pod socialistično upravo.

Društ. št. 124 SNPJ. v Forest Cityju ima svoje pokopališče v Uniondalu. Na razpolago je tudi članom društva SSPZ.

Pravili so mi, da so se odločili za svoje pokopališče leta 1924 zaradi bojev med župnikom in društvom, ki so nastali vsled pogrebov. Od kar so se osamosvojili odvisnosti od cerkvenega pokopališča, se župnik več ne brani izvrševati ceremonije, niti ne daje pogojev in žaljivih ukazov. To spremembo je povzročila bojazen za dohodke. Verski krogi so takrat pričeli celo z ostro agitacijo proti svobodomiselnemu pokopališču, češ da mrlični ne spadajo v hosto. Vendar pa je ta društveni mirovdvor na lepem kraju ob glavni državni cesti, katera vodi v Little Falls, N. Y. Nagrobnih govorov za člani svobodomiselnih društev župnik več ne zabranjuje. Naj se še v Sheboyganu osamosvoje na tak način, pa bo Černe kmalu začel igrati na drugačne note.

Ne vem, čemu je treba nositi v cerkev ljudi, ki niso bili nikoli cerkveni in se niso smatrali za pristaše ali farane cerkve. Toda s trupi razpolagajo živi ljudje in mrlič nima nobene

besede, razen če si način pogreba odločno določi pred smrtjo. Zato pa imajo duhovniki tolikšno prednost. Svobodomislec umrje in sorodniki si mislijo, da bi bilo grdo, če se ga spravi na "drug svet" brez duhovnikov žegnov. Grede k njemu in umevno in upravičeno je, da očita, kako je pokojnik "zanemarjal cerkev" in slično. To sorodnike še bolj ostraši. Duhovnik priliki izrabi in lahko zahteva, da ne sme biti govorov od članov svobodomiselnih društev, ali da ne smejo nositi svoje zastave, ne imeti regalij. To diktatorstvo izvajajo najlaglje oni župniki, kjer so vsa pokopališča last verskih občin. Zato je društvo SNPJ. v Forest Cityju zgradilo svojega in napravilo prejšnjemu stanju konec.

Eden prvih, ki je prinesel "Proletarca" v Forest City, je Frank Vrbaj. Bil je tudi prvi tajnik kluba št. 10 in društ. št. 124 SNPJ. Zdaj živi na farmi na Uniondalu. Obiskal sem ga in dobil naročnino. Kakor delavcem, je zdaj tudi farmarjem jako težko.

V Vandlingu obratuje menda še najbolj roč Richmondale Coal kompanije, ki ni unijska. Vposljenih je okrog 180 rudarjev. Pred tremi leti so jim plačali na \$7 dnevno, zdaj pa povprečno \$5.25 za delo s strojem, drugim delavcem v rovu pa 54c na uro. Tu je več velikih rogov. V času, ko sem bil v tem kraju, eni sploh niso nič obratovali. Precej premožnejši ima delo, ali pa so ga imeli le pe par dni v tednu.

Rudar mora biti doma in čakati na parno piščalko. Ako ob 4. popoldne zapiska, mu je to naročilo, da naj pride drugi dan zjutraj na delo. Ako ne, je spet sprot in spet čaka do drugega popoldneva. V drug kraj ne sme, kajti ako se na klic sirene ne odzove, najame kompanija drugega na njegovo mesto.

Z agitacijo na polju trdega premoga sem bil zadovoljen, posebno na Forest Cityju. Delo je nam šlo dobro od rok in Proletarec je dobil lepo število novih naročnikov. Če bi prišel mesec prej, ko se je boljše delalo, bi bil rezultat še bolj ugoden.—V času mojega taborenja v tem kraju sem imel dom pri mojemu staremu sodrugu in prijatelju iz mladih dni s. Frank Rataicu. Garā že mnogo let in naporno delo v majni je že precej strlo. Star je 58 let a po mišljenju in volji je še vedno mlad. Njegov sin Rudolf me je vozil s karo mnogo okrog. Pomagala sta mi pri agitaciji istotako Anton Zaitz, Frank Povhe in drugi, ki se jih že rmenjal v prejšnjih poročilih.

Pred odhodom sem bil na seji kluba št. 10, katera je bila sklicana, da se pogovorimo o nalogah, ki jih imamo in o načinih in sredstvih za pojačanje našega dela. Na tej seji je pristala v sprejem nominacije sodružica Jennie Zaitz, kateri je soc. stranka poverila kandidaturu v legislaturo. Upam,

PREBIVALSTVO NA BEGU PRED JAPONCI

Tisočeri prebivalci kitajskih mest, katere je napadla japonska armada, so v naglici pobrali nekaj premičnim in bežali v var krajce. Mnogi so na poti vsled zime in lakote podlegli boleznim. Na sliki so Kitajci, ki so bežali iz mesta Čapei. (Glej tudi spodnjo sliko na 1. strani.)

da bodo razvili zanjo prav dobro kampanjo.

Naslednji dan po tej seji ob 5. zjutraj smo se naložili na Frankovo karo in se odpeljali proti Little Fallsu, N. Y., namreč Frank Rataic z družino in pisec tega poročila, skupaj šest oseb. Kako smo se vozili in kako sem opravil v newyorških naselbinah, pa povem v prihodnjih številkah.

IZJAVA KLUBA ŠT. 27 J. S. Z.

Klub št. 27 JSZ. v Clevelandu je na svoji prvi redni seji po županskih volitvah sprejel sklep, da odločno odklanja "Zahvalo socialistom", katera je izšla istočasno z zahvalo "Pameti" v "Ameriški Domovini" 17. feb., ali takoj drugi dan po volitvah, ki so prinesle zmago demokratskemu kandidatu.

Javnosti bodi tudi pojasnjeno, zakaj tako kasna izjava. Zato ker klub vsled "mednarodnega koncerta" 21. feb. ni imel svoje druge redne seje v feb. in je prišla ta zadeva na sejo komaj 4. marca. To je vzrok, čemu ni mogla biti uradna klubova izjava že publicirana, čeprav so posamezni člani čutili to za dolžnost.

Onim, katerim je do resnice naj vedo, da socialistična stranka ni imela svojega županskega kandidata. Razlogi so bili že navedeni. Zavedajoč se izjave slehernega člana socialistične stranke ob vstopu v njo, "da pretrga vse zveze z drugimi političnimi strankami", lokalno vodstvo stranke ni izdalo nobenih posebnih navodil glede vplitev v omenjeni kampanji.

Zatorej je na mestu odklonitev vsake zahvale, bodisi od strani "A. D.", ali graje od strani job-seekerjev okoli republikanske "Enakopravnosti". Slovenski socialisti niso pomagali pri zadnjih volitvah demokratom, pomagali so pa skotogotovo naši simpatičarji, kateri drugače volijo socialistični tiket, kadar imamo kandidate. Tista o 500 glasovih je bosa in brez podlage. Vsi slov. soc. klubi v Clevelandu ne štejejo

tega števila z mladinskimi odseki vred! Radi bi imeli tolikšno število, toda treba bo še precej dela, da ga dosežemo. Ako so drugi dali svoje glasove demokratom, nima to z lokalno socialistično organizacijo nobenega opravka, ne s posameznimi klubi JSZ, še najmanj pa s klubom št. 27, ob katerega se urednik "E." tako silovito zaganja brez da bi kaj izdalo.

Da bo rekord popolen, navajamo, da je med sodrugi v praksi, da gredo uničevati svoje glasovnice, kadar nimamo svojih kandidatov. To se dogaja že dolgo v namenu, da se prepreči koruptne manipulacije, katerim smo prišli pred leti sami na sled.

Kar se tiče "Enakopravnosti", ki je v pretekli županski kampanji igrala tako klavno in umazano vlogo, rečemo samo to: Z IMENI NA DAN vseh onih članov kluba ali klubov, ki so pisali v "A. D." v prilog demokratov ali republikancev, če že hočete. Ko to storite, ne pozabite trditi podpore z dokazi in z zapriseženimi izjavami! Če tega "E." ne stori, tedaj naj jo sodi javnost z nami vred.

S to izjavo klub konstatira, da člani socialistične stranke smejo bojkotirati volitve, ako nimajo svojih kandidatov, ali da gredo uničiti glasovnice. Ne klub, ne stranka pa ni urgirala delovanje za enega ali drugega kandidata, še manj pa odhajanje glasov enemu ali drugemu. Zaraditega nismo deležni ne zahvale od strani demokratske "A. D.", še manj pa nepoklicane in nepotrebne graje od poražene "E." in "Pameti".

Ker torej nismo zaslužili ne hvale v "A. D." in ne graje v "E." radi tiste zahvale, zato oboje odklanjamo.

Mi delujemo dalje, da se uresniči ideja — DELO VSAKEMU POSTENEMU DELAVCU V SISTEMU BREZ KORUPCIJE IN NOBENEGA ZA PROJEANE POLITIČNE FIGURE!

Za klub št. 27 JSZ. Joseph A. Siskovich, Ivan Babnik, Joseph Jauch, odbor.

Kako izgleda dollar?

Diamondville, Wyo. — Rovi slabo obratujejo. Delavce še vedno odpušča. Kdor je zaposlen, dela le dan do 3 v tednu.

Nekdo v eni tukajšnjih naselbin mi je dejal, da bi rad plačal "Proletarca", a kako naj bi, ko pa že več ne ve, kako dolar izgleda!

V "Proletarcu" sem bral o mili zimi na vzhodu. Ta dopis pišem 12. marca. Snega toliko, da ni nobenega avtomobila na cesti, pa tudi mrzlo je kot v Sibiriji. Anton Tratnik.

Čemu vse to?

Verona, Pa. — V naši naselbini vlada brezposelnost 99-odstotno. Sklepamo, da drugod ni dosti boljše.

K sreči je društ. št. 216 SNPJ. skupno z par drugimi kupilo lanskoleto leto neko poslopje, ki sedaj služi namenu pod imenom "Narodni dom". Zima je letos potekala največ brez mraza, pa smo se shajali in tako je ta dom pravo pribežališče brezposelnih.

Vesolja ni. Opaziš največ mrke poglede z namršnenih obrazov. Ljudje se ogovarjajo, vprašajo, ali onega o čem, da bi začel razgovor a odgovori so osorni, ali pa ti obrne hrbet. Kot da si mu ti kriv depresije! Kriza je bič, ki pada po delavcih. A z neprijaznostjo drug drugemu ne bo odpravljena.

Jaz imam v spominu take oblike še iz leta 1917-18 z laške fronte. Žilavke so padale po hrbtih—bič, ki je rezal v živo meso. Preklinjanje, stradanje, pomankanje, glad, izpostavljenost na milost in nemilost smrti—pač neprijetna usoda, ki je tlačila telo in dušo. A povelje je bilo strogo, brez prizanašanja in brez umika. Lisjaki v polikanih bluzah, polni "odlikovanj" na prsih, ki so bili na varnem daleč za fronto, so vihrali svojo železno pest. Hočeli ali nočeli — vztrajali! Gorje onemu, ki so ga osumili nepokorščine! Čakala ga je strašna kazen — nemalokrat krogelja v hrbet.

A prišlo je kakor vihar, ki se pojavi po vsaki tragediji, po vsakem tlačanju trpečih. Neka jesenskega dne 1918 je zadonelo po vsi bojni črti od morja do Svice, — "mi hočemo —". Trinogi so v strahu spoznali svoj konec. Opotekali so se, kot prestreljena zver.

Stiriletno krvave drame je bilo konec. V morju rušenja in krvolitja ni moglo biti idealnih razmer in ne blagostanja. Ni ga še danes.

Kaj pa tukaj, v deželi, ki je opevana kot najbogatejša, naj-

lepša z vsemi pogoji za prosperiteto?

Vidite krušne vrste, azile, selišča v mestih na razpuščenih stavbiščah, ob kanalih in kjerkoli je kaj praznega, vidite reliefe in javne kuhinje za uboge. V izloženih oknih in trgovinah je blaga vseh vrst na kupe, a zunaj so stotisoči in milijoni, ki nimajo zadosti niti za kruh. Saj se dobi marsikaj poceni — obleka itd. — toda ljudje gredo mimo. Ni dela, brez tega ni zaslužka, in brez denarja v kapitalistični družbi nisi človek.

Zakaj, čemu vse to?

A vihar pride, ki bo razčistil ozračje. Mora priti. Dogodi se, kadar bo delavstvo odločno, v organizirani akciji zahtevalo svoje.

Tone Kresevič.

Pri nas dremljemo

Pueblo, Colo. — Naša naselbina se naglo stara in ker je pobožna, se pridno pripravlja na zadnjo uro. Človek nikoli ne ve ure ne dneva. Mi siicer vemo, da vsi hkrati ne bodo pozvani v večna lovišča, ker nismo v potresni zoni in reko Arkansas so po zadnji povodnji precej dobro obzidali, da se ne bo razlila meni nič tebi nič po mestu, ako se še kdaj dogode tolikšni nalivi in se pretrgajo jezovi. Ali na umiranje se vseeno pripravljamo, kakor se za dobre kristjane spodobi.

Novic pri nas ni več. Je vse po starem, samo obletnice še praznujemo. Tukajšnji župnik Ciril Zupan slavi 50-letnico službovanja v Pueblu, kar je za vso faro velika reč in važen jubilej. Pravijo, da so vsa društva povabljena na sodelovanje za dostojno proslavo služnega moža.

Tukajšnja jeklarna, ki je edina večja tovarna v tem mestu od tedaj, ko so šle šmelce v penzijo, obratuje po malem. Sploh je jeklarska industrija zdaj od muh. Komaj da še krca. Brezposelnih je mnogo in težko živimo. Umreti pa nas še ne mika, ker upamo, da prosperiteta še pride, čeprav izgleda, da se pripravljamo na odhod s tega sveta kakor sem prej omenil.

Za socialiste nismo navdušeni, eni zaradi pobožnosti, drugi zaradi bivšega komunističnega nagnjenja, tretji pa kar zato. Radi teh treh vzrokov nimamo socialističnega kluba že več let in "Proletarca" dobivamo le nekateri. Bolj se pri nas postavi "Amerikanski Slovenec", kateri trdi, da prihaja skoro v vsako hišo v naši veliki naselbini. V-mojem vem da še ne prihaja, ker hiše nimam (pa tudi "Am. Slovenca" ne). Mrs. J. Meglen mu je v zadnji kampanji na apele gospodov pridobila spet 25 novih naročnikov. Prijatelj, ki "A. S." čita, me je opozoril na njen "uspeh".

Društ. "Orel" SNPJ. bo imelo prvomajsko slavnost, in to je vse, kar še vem, zato zaključim.—Poročevalec.

Zanimiv del "Proletarca" se dopis. Pristopite v krog naših dopisnikov ter sotrudnikov tudi vi.

Kaj bomo jedli?

Cleveland, O. — Kaj bomo jedli in kaj bomo pili, so prepevali berači v starem kraju, ki so od hiše do hiše prosili za vsakdanji kruh in se z molitvijo zahvaljevali. Tega nam tej bogati deželi ni treba, ker gremo lahko kar v "bread line".

Charity v Zed. državah sicer ni bolj nepristranska kakor pa so domovi slovenskih kmetov. Eni so dali ali dajejo, drugi ne. Eni bi lahko pa nočejo, drugi dajo in sebi pritrugajo. Pri "charity" pa imajo eni več prednosti kot drugi, ker so ali boljše priporočeni, bolj vsilni ali pa bolj "srečni".

Eni mislijo, da je že tako božja volja. Če bi Bog ne hotel, pa ne bi bilo krize. Izkušna nas, da se bi varovali greha, ali pa nas kaznuje, ker je svet preveč grešno živl.

Država se pritožuje, okraji in občine, ker imajo težkoče pri iztirjavanju davka. Komaj tretjino so dobili. Boben poje. Eni tarnajo, žene plakajo. Rafaelova družba s svojim načelnikom Kazimirjem pa kliče ameriške Slovence, da naj se povrnejo k Bogu.

Pač narobe svet.

V soboto 26. marca bo imel klub št. 27 JSZ. veselico v Slov. nar. domu. Vstopnina 25c. Pričakuje se velike udeležbe. Zabavala nas bo s svojim petjem tudi "Zarja". F. Selan.

Kriza veliko uči

Cleveland, O. — "Človek ne živi samo od dela in jela", je star rek, menda iz sv. pisma. Ampak od same božje milosti tudi papež ne bi mogel živeti. Treba je za ohranitev življenja predvsem potrebne hrane, dobre volje in seveda zdravja.

K vsemu temu pa je potrebna tudi zabava. V soboto 26. marca jo priredi klub št. 27 JSZ. v spodnji dvorani SND. Zabavala nas bo s petjem "Zarja", k plesu pa nas bo magnetično pritisil Barbičev orkester. Pa tudi sodnike in nagrade bodo na veseljem redu. Dva para plesalcev namreč bosta odlikovana v tekmi. Kako, kaj, kakšne nagrade in vse drugo vam bo razvidno na veselici. Pridite gotovo. Vstopnina je 25c za osebo. Anna Pengov.

Članom JSZ v Moon Runu

Moon Run, Pa. — Članstvo kluba št. 175 JSZ. je vabljeno, da se polnoštevilno udeleži seje v nedeljo 20. marca ob 3. popoldne v Slovenski dvorani.

Na dnevnem redu bo več važnih stvari, med drugim volitev zastopnika za pennsylvansko konferenco JSZ., ki se bo vršila dne 27. marca v Canonsburgu, in za IX. redni zbor JSZ. v Milwaukeeju.

Vabljeni so tudi člani društva Prosvetne matice, da pridejo na sejo, da se skupno pogovorimo o važnih zadevah, kajti delavsko gibanje je za vse delavce.—Jacob Tomec.

CANONSBURG, PA. V NEDELJA 27. MARCA

dvorani društva "Postojnska Jama" št. 138 SNPJ., Strabane. Na dnevnem redu volitve delegata za IX. redni zbor, razprava o sporedu, sklepanje o kampanji, našem tisku itd.

BLAINE, OHIO, v nedeljo 17. aprila.

Konferenca soc. klubov in društev Prosvetne matice v nedeljo 17. aprila ob 10. dopoldne v A. Matosovih prostorih. Po zborovanju zabava. Pošljite zastopnike vsi. Vsak član dobrodošel! Na dnevnem redu volitve delegata za zbor JSZ. in važne razprave o zboru, njegovem sporedu in drugem.

Konferenca soc. klubov in društev Prosvetne matice v nedeljo 17. aprila ob 10. dopoldne v A. Matosovih prostorih. Po zborovanju zabava. Pošljite zastopnike vsi. Vsak član dobrodošel! Na dnevnem redu volitve delegata za zbor JSZ. in važne razprave o zboru, njegovem sporedu in drugem.

KLUBOM IN DRUŠTVOM

ALI želite svojim priredbam čimveč moralnega in gmotnega uspeha?

OGLAŠAJTE JIH V PROLETARCU!

PROLETAREC

List za interese delavskega ljudstva.

Izhaja vsak četrtek.

Izdaja Jugoslovanske Delavske Tiskarne Družba, Chicago, Ill.

Glasilo Jugoslovanske Socialistične Zveze

NAROČNINA za Zedinjene države in Kanado za celo leto, \$5.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00. — Inoslovstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopiši in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do ponedeljka popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Thursday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc.
Established 1906.

Editor Frank Zaitz
Business Manager Charles Pogorelec

SUBSCRIPTION RATES:

United States and Canada, One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00. — Foreign Countries, One Year \$5.00; Six Months \$2.00.

Address:

PROLETAREC

2630 W. 26th St., Chicago, Ill.
Telephone: Rockwell 2864.

546

Božje usmiljenje ali božja krivičnost?

"Duhovniki vseh ver so določili molitve za srečno povrnitev ugrabljenega Lindbergovega sinčka", se je nedavno glasila časniška vest.

Pošten duhovnik je na prošlo odgovoril, da v ta namen ne bo molil, kajti če Bog ni hotel tega zločina, bi ga ne dopustil! Čemu naj ga potemtakem prosimo, da svoje ravnanje predrušči? Saj je vendar vsega vreden in nezmisljiv!

To so sicer bogokletne misli, a med protestanti je precej samostojnih duhovnikov, katerih višja disciplina ne more zadeti, kakor npr. tisti katoliški duhovnik, kadar bi se razni izrazi celo napol tako uporne ideje.

Ako je res, da noben las ne pade človeku z glave brez božje volje, so tudi vsi umori, vsa zločina in vsi ropi ter vsa ugrabljenja izvršena z božjo vednostjo. Sempatam zadane koga izmed zločincev nesreča in pridigarji pravijo, da ga je zadela božja kazen. Toda čemu le tu in tam katerega? Zakaj naj bo večno pravični sodnik pravičen le v nekaterih slučajih, v drugih pa imajo zločinci popolnoma prosto pot?

Na to vprašanje lahko odgovarjajo oni, ki verujejo v pravljico o najvišjem božanstvu, katero ima toliko časa, da se briga za vsak las na vsaki glavi zemljanov in še za milijone in milijarde drugih reči.

"Clevelandska politika"

Demokratski vodja med Slovenci v Clevelandu se je v svojem listu posebno zahvalil "slovenskih socialistov", "ki so ne le volili nego celo agitirali za demokratskega županskega kandidata". 500 glasov jim pripisuje, kar je več, kot pa so jih po navadi oddajali za socialistične kandidate.

Urednik "Enakopravnosti" se je jako razljut nad tem gaženjem načelnosti, kar daje stvari še bolj "šaljiv značaj".

Za socialiste v Clevelandu ni bilo žalostno, če bi jih morali opozarjati na načelnost in čistoto prepričanja—renegatje!

Zahvala, katero jim je naslovil g. Pirc, je isto, ako atentat na njihovo prepričanje in poštenje. Zavrniti bi morali eno žalitev prav tako odločno kakor drugo. V tako veliki nasebini kot je Cleveland je potrebno, da naši klubi skupno podajajo izjave in proglašajo, da navedeni volilci. Na napade bi morali odgovorjati uradno kot klubi. Če ni redne seje, naj se akličejo izredne, ali pa naj pridejo skupaj odborniki, da ne bo zakasnitev.

"Kulturen narod"

Jugoslovani v Ameriki smo "kulturen narod". Zato se spodobi, da tudi spomin 200-letnice rojstva Georga Washingtona dostojno praznujemo. To nalogo si je v Chicagu dala skupina, ki se naziva za "jugoslovansko centralno organizacijo".

Program slavnosti bo zelo kulturen, dostojen visokemu nivoju Jugoslovancov. George Washington bo sijajno počaščen. Predsednik prej omenjene firme namreč piše v listih:

"Na programu bo več prominentnih govornikov, petje in rokoborba dvanajstih roko-borcev..."

Nato zaključuje: "Jugoslovani, pokažimo našo solidarnost v ameriškem javnem življenju."

Ali je morda rokoborba "dvanajstih roko-borcev" znak solidarnosti?

Volilna kampanja v tem letu daje socialistični stranki vse prilike, da postane močna politična organizacija. V ta namen pa potrebuje vaše agitacijske in gmotne pomoči.

Moč in vpliv socialističnega gibanja je v preudarnosti, iskrenosti, načelnosti in v prepričanju. Brez teh svojstev se kompromitira in diskreditira. Nasprotniki pazijo baš na take hibe in potem kažejo nanje skozi povečalno steklo, če niso že same na sebi dovolj velike.

Rusko mesto, ki je v nevarnosti pred Japonci

Vladivostok, čigar glavno ulico vidite na tej sliki, je najvažnejša luka sovjetske Rusije ob Pacifiku. Ima okrog 115.000 prebivalcev. Z evropsko Rusijo ga veže sibirski železnica, katere dolžina je okrog 5.600 milj. Vožnja iz Moskve do Vladivostoka po sibirski železnici traja 12 do 14 dni in tudi dalj. Japonski konzul v Vladivostoku je nedavno razširil v svet vesti, da zbira tu sovjet za Rusija veliko armado, očitno proti Japonski. Ruska vlada je odgovorila, da je p množila svoje čete na vzhodu vsled obrambnih namenov pred caristi, ki so naseljeni v velikem številu v mandžurskih mestih. Vladivostok s svojim primorjem je bil prvotno mandžurska, pziroma kitajska posest.

IZCRPEK ZAPISNIKA EKSEKUTIVNE J. S. Z.

dne 5. februarja 1932

Prisotni od eksekutive F. Alesh, Filip Godina, F. A. Vider in Fr. Zaitz. Od prosvetnega odseka I. Molek, A. Gardin in J. Rak. Od nadzornega odbora JSZ. D. J. Lotrich in B. Novak. Od nadzornega odbora slovenske sekcije Frank Margole, Fr. Udovih in Angela Zaitz. Tajnik Chas. Pogorelec. Razen teh so prisotni sledeči sodrugi: John Terčelj, Anton Sular, Andrew Vidich, Albert Hrast, Frank Podboy, Joseph Siskovich, Frank Klun, Joseph Bratkovich, John Goršek, Frances Zakovšek in John Lokar.

Za predsednika izvoljen Godina.

Tajnik Pogorelec poroča: Od prošle seje v Zvezi ni posebnih sprememb. V klubu št. 49 v Collinwoodu so se zavzeli, da ustanove mladinski odsek. V članstvu sta prejšnji mesec najbolj napredovala kluba št. 37 v Milwaukeeju in št. 32 v West Newtonu, Pa.

Glede pritožb od strankinih funkcionarjev v Penni, da naši klubi niso dovolj taktični, ali pa so pri nominiranju kandidatov celo nepravilni, bo omenil več pozneje, ker so tu zunanji člani, da stvar lahko pojasnijo.

Vzeto na znanje.

Prosvetna matica. Ta ustanova je najaktivnejša v zimskih mesecih, ko se vrši po nasebinih mnogo kulturnih priredb. Z različnimi organizacijami, ki so v Prosvetni matici, sodelujemo kolikor največ mogoče. Zasluga tega sodelovanja je, da se vrši v nasebinih marsikaka predstava in marsikatera druga prireditev s sporedom prosvetnega značaja, ki bi bila drugače ali onemogočena, ali pa bi se vršila v toliko slabši obliki. Od prošle seje smo bili v tem oziru v stikih s Slovenskim domom, Gowanda, N. Y., s klubom JSZ. na Armi, Kans., z ženskim društvom SNPJ. Chisholmu in z mladinskim društvom SNPJ. v Girardu, O.

Poročilo se odobri.

S. John Rak poroča o sodelovanju Prosvetne matice z angleškimi poslušalci društvu ter mladinskimi odseki klubov J. S. Z.

O delovanju Prosvetne matice in možnostih za njen nadaljni razvoj sledi razprava, katere so se udeležili sodrugi Rak, John Lokar, Albert Hrast in Chas. Pogorelec.

S. Pogorelec prečita pismo sodrušice Sarah Limbach, tajnice soc. stranke v Penni, kjer kritizira klub št. 5 in njega odgovorne člane ter še posebno s. Podboyja zaradi nominiranja nečlanov na socialističnem tiketu, dalje kritika proti klubu št. 118 v Canonsburgu, ker se ni zadosti poslužil prilike v vo-

lilni kampanji, ker je bil izvoljen za cestnega komisarja na socialističnem tiketu namesto člana nečlan stranke, četudi somišljenik.

Alesh pravi, da napaka, v kolikor je bila od strani prizadej, mladež delavskih sportnih zvez, socialistična mladina in mladež delavskega Reichsbannerja.

Sledi razprava o sporedu zbora in imenovanju poročevalcev. Diskuzije se udeležijo vsi navzoči. (Poročevalce se je nominirala kakor so označeni na sporedu, priobčen na 5. strani.)

Frances Zakovšek sugestira, da naj bo en referat o zadružništvu. Po kratki razpravi se priporočilo sprejme za predlog in tajnik ima nalogo dobiti enega zadružnikov v Waukeganu ali drugje, ki bi prevzel to nalogo.

V razpravi poročajo razni člani o položaju v nasebinih in vsi poudarjajo, da bo letošnji zbor JSZ. važen zaradi kritičnih razmer, vsled svoje agitacijske veljave, predsedniške kampanje itd. Zagovarjajo, da bodo za uspeh zbora delali kolikor največ mogoče.

Konec seje.

Oklic nemške delavske mladine

Delavske mladinske organizacije v Nemčiji so izdale toplo proklamacijo, v kateri pozivljajo ves nemški narod, da se pridruži republikanski železni front, ker gre za ogroženo svobodo nemškega naroda in za izpolnitev obljub, ki jih daje weimarska ustava. Proti diktatorskim načrtom kakršnekoli vrste nastopa tu sklenjena fronta republikanskega in svobodni-miselnega naroda.

V tej fronti za socialno pravičnost, za notranjo in zunanjo svobodo, za mir ter splošno razorožitev se je postavila tudi mladina. V tej borbi proti meščanski vojni in diktaturi se odločuje o usodi mladine, od nje izida je odvisna bodočnost mlade generacije nemškega naroda.

Stotisoče mladih delavcev stoji v tej fronti. Posvečali smo se doslej praktičnemu delu in se nismo ozirali na kričanje nasprotnika. Sedaj pa hočemo sodelovati v enotni fronti.

Izjava v nadaljnem poudarja razloge te proklamacije.

Podpisala so proklamacijo mladež svobodnih strokovnih organizacij, mladež delavskih sportnih zvez, socialistična mladina in mladež delavskega Reichsbannerja.

To in ono pri nas in drugod

Cleveland, O. — Dne 29. februarja smo bili na shodu barbertonskega kluba in njegovega mladinskega odseka, ki se je vršil v Kenmore. To je nasebina med Barbertonom in Akronom. Ima tudi svoj dom, v katerem je centrom društvenega življenja.

Govornik je bil s. D. J. Lotrich, ki je nastopil tudi na sestanku kluba št. 27, in v nedeljo 28. feb. je govoril na prireditvi clevelandske federacije SNPJ. Ker je bila prilika, smo ga priporočili tudi barbertonskemu klubu. Zaradi poznega časa sestanek v Kenmore v listih ni bil oglašan, a udeležba je bila vzlic temu lepa. Bilo je mnogo starejših rojakov in mladine. S. Lotrich je poljudno razlagal socialistične nauke in delo socialistov v praksi (npr. v Milwaukeeju). Ker je dober govornik, je bilo opaziti, da mu tudi mladina sledi z velikim zanimanjem. Ako bi ga bilo mogoče poslati na govorniško turo, bi stranka med

AVTOR MIROVNEGA PAKTA UMRL

Aristide Briand je bil eden najbolj znanih francoskih državnikov novejših dob. Bil je vrsto let francoski zunanji ministr in dvanajstkrat je bil premier. Dne 7. marca je umrl v starosti 68 let. Briand je bil glavni avtor takozvanega Kelloggovega mirovnega pakta. Propagiral je taktiko sprave z Nemčijo, razložil svoje ideje, oziroma načrt, za stvaritev zedinjenih držav evropskih, govoril za razorožitev, a pred vsem je bil Briand patriotičen francoski državnik, in lojalni predstavnik francoskega imperializma. V mladosti je bil socialist. Mnogi njegovi oboževalci so ga slavili zaradi njegovega pacifizma, ki pa je bil dostikrat le v njegovih govorih, ne pa v njegovih dejanjih. Briand je bil briljanten orator. Lani je kandidiral za predsednika republike in bil poražen. Smatral je, da mu je zbornica, ki v Franciji na skupni seji s senatom volja predsednika, storila s tem krivico in se mu izkazala nevelično. Od tedaj vsled poparjenosti ni bil več zdrav.

Vzlic njegovim napakam se mu mora priznati, da v politiko militarističnega rožljanja ni verjel in se je res veliko trudil vplivati pomirjevalno na Evropo ter ostali svet. Vse vlade so izrazile Franciji svoje sožalje in na zborovanju lige narodov so reprezentanti držav v posebnih govorih slavili pokojnega francoskega državnika, ki je bil v Genovi vsakemu znana osebnost. Briand je bil samaki, da si v življenju ni bil brez intimnih prijateljev. Smatral se je za "grdega" in dejal, da bi ga nobena mlada ženska ne hotela vzeti, "stare pa jaz nočem", je včasih bil govoril.

našo mladino kmalu pridobila mnogo članov.

Predsedoval je s. John Jan-kovich. Iz Clevelanda so bili navzoči Lokar ml., Branisel, Mesec, Fr. Mihelich in "myself". Predsednik je nas pozval, da tudi povemo kako pametno.

Pozna se, da manjka dobrih učiteljev, ki bi mogli mladino utrditi v socializmu. Zdaj, ko smo jo zainteresirali, je potrebno, da pride mednje večkrat kak govornik in da se pod sposobnim vodstvom vežba za socialistično delo. Če bo vzgojena le površno, jo bo odpihnila prva sapica.

Klub št. 27 ima s svojimi odseki veselico v soboto 26. marca v SND.

Češki socialistični pevski zbor "Vojan" vpripori opereto "Dolarska princezinja" v nedeljo 20. marca ob 6:30 zvečer v Narodni dvorani na Broadway in E. 48th St. Zarja je povabljen na gostovanje in se je odzvala. Vabljeni so tudi drugi sodrugi in rojaki. Vstopnina je 75c.

Klub št. 6 je zopet na zemljevidu, in sicer v West Parku. V nedeljo 17. aprila priredi v Jugoslovanskem domu veselico. Kdor ne bo šel v Canonsburg, Pa., kjer igralci delavskega odra vpripori isto nedeljo dramo "Na dnu", naj poseti naše sodruge in somišljenike v West Parku.

Poročajo, da smo januarja to leto narasli v Zed. državah za 7.000 članov. Če bi bilo od tega tisoč novih članov soc. stranke v Clevelandu, bi morda v našem mestu kam prišli.

Frank Barbič.

Konferenca JSZ v zapadni Penni

Konferenca soc. klubov in društev Prosvetne matice z delokrogom v zapadni Pennsylvaniji se vrši v NEDELJO 27. MARCA v dvorani društva "Post-slovska jama" št. 138 SNPJ. Prične se ob 10. dopoldne.

Na tej konferenci bomo med drugim razpravljali o sporedu IX. rednega zbora JSZ. in izvolili delegata. Dalje se bomo morali domeniti zaradi volilne kampanje v naših nasebinih in napraviti potrebne sklepe o vseh drugih važnih zadevah. Vsi klubi in društva naj bodo zastopana. Vsi člani dobrodošli!

JOHN TERČELJ, organizator.

Zgodovina delavskega gibanja na Slovenskem

PRIREDIL ANTON KRISTAN

(Nadaljevanje.)

Hönigmann Waitza celo ne pozna ne, in tudi ne ve, da so sploh v St. Vidu kaj imeli. Državni pravdnik opomni, da je Sturm v preiskavi obstal, da je pisal na "Zukunft" dopis, v katerem naznanja pristop društva k programu, kakor ga je Peukert naznanil v "Zukunft". Sturm pravi, da ni res! Waitzu je res dela preskrbel, ker se mu je pa premajhna plača zdela, jo je zopet iz Ljubljane popihal.

Predsednik prebere nekaj aktov, tikajočih se nekaterih zunanjih anarhistov in pa velikega anarhistovskega shoda v Langenzersdorfu, katerega se je Waitz vdeležil kot pooblaščenec. Takoj na to pride v razgovor dopisnica s črkama J. W., ki so jo pri Tumi dobili. Tuma pravi, da se samemu prav res čudno zdi, kako je taista v njegovo stanovanje prišla in odkod. Strokovnjaki so dokazali, da je dopisnica pisana od Jakoba Waitza.

Priča Petrovčnik ne pozna nobenega zatoženih. On je vžitinski čuvaj na Prulah. Meseca junija prišla sta dva moža nekega večera tje; prvi, stareji, je bil nekemu uradniku podoben, drugi mlajši pa ne. Videla ga nista. Starejši se oglašil in pravi: "Ti, ali bodo ti še dolgo notri?" Na kar mu je mlajši odgovoril: "V dveh mesecih so vsi zunaj." Na to pravi starejši: "Denarja bi imeli zadosti, ali od kod bi jim streliva notri dali?" To je moja najmanjša skrb? Kako se bo tem revežem še godilo?" Čuvaj je takoj vse naznanil svojemu gospodu. Pozneje je videl mlajšega od tistih dveh v "Zvezdi" in je spoznal v njem nekega branjevca, ki se s kuhno peča. Čuvaj pravi, da je to kuhar Bregant.

Priča Bajec, urar, priseže. On ne pozna nobenega zatoževancev. Bajec je nekega večera čul, kako so se ravno ob tistem času, ko so prve anarhiste zaprli, pred njegovo štacuno pogovarjali neznani ljudje, da hočejo magistratnemu svetniku Peroni glavo odrezati, mestno zbornico pa z dinamitom razsuti.

Priča Koneschegg, žurnalst v Ljubljani, vse potrdi, kar sta poprej že vrednika Zeleznikar in Kunc glede izjav zatoženega Zeleznikarja na Dunaji pri obrtniškem shodu povedala.

Predsednik tudi opomni, da je Zeleznikar leta 1883 trosil po Ljubljani prepovedane tiškovine in je taiste tudi nekaterim višjim glavam poslal. Zaradi tega je bil v sodnijski preiskavi, iz katere je oproščen izšel. Zeleznikar tudi to taji.

Priča Kocmur, čevljarški učenec pri Tumi, pripoveduje, da le Zeleznikarja pozna, ki je večkrat k njemu prišel, in ondi silno hvalisal republiko in rudočo zastavo; o monarhiji se je jako razžaljivo izražal, tako, da ga je moral on (gostilničar Kocmur) opozoriti, da on takega govorjenja ne trpi v svoji krmi.

Zeleznikar pravi, da to ni res!

Priča Klein se glede Zeleznikarja in cesarskega dvora na Dunaji enako izrazi, kakor vrednik Zeleznikar, Kunc in Koneschegg. Zatoženi Zeleznikar zopet pravi, da ni vse skup nič res. Sploh vse priče lažejo, le Zeleznikar resnico govori.

Sedaj pride na vrsto hudodelstvo razširjanja prepovedanih tiskovin, ki se podtika Tumi in Zeleznikarju.

Priča Potisek, čevljarški učenec pri Tumi, pripoveduje, da je kmalu po Veliki noči nekega jutra prišel Zeleznikar k Tumi v štacuno ter mu prinesel zavitek v modrem papirju. Tuma je vzel na to od stranišča ključ, pri katerem je bil tudi oni od drvarnice, je šel v un in se je kmalu vrnil. O poludne, ko Tuma ni bilo doma, gnala je Potiska radovednost venkaj, toda v drvarnici ni bilo ničesar videti. Popoldne je šel še enkrat pregledavat in tedaj je staknil v neki cevi od železne peči višnjevi-zavitek, v njem pa: "Mahnruf an des Volk" v prav veliko iztisih. V nedeljo prišel je Kriegl in Tumo vprašal za Waitzev naslov: Tuma mu je napisal "Karl Hauser". Ko so pri Tumi po hiši preiskavali, je bil ves zmeden in prestrašen. Ze poprej prejel je pa Tuma nek zavitek po pošti, v katerem je bilo več iztisov "Freiheit".

Državni pravdnik Potiska vpraša, zakaj da je preiskovalno komisijo doma v hiši opozoril na dopisnico. Potisek pravi, da zato, ker se mu je važna zdela. Ze več takih dopisnic prišlo je poprej na Tumo in vselej je bila nepovedana ali kaka sestra ali kak brat, da dojde po pošti; prišel pa le ni nikdar nobeden. Potisek pravi, da se je Tuma tudi proti Zeleznikarju izrazil glede prepovedanih tiskovin, ki so prišle na Breskvarico.

Zeleznikar zavrne, da je vse gola laž, kar Potisek govori. Le toliko je res, da je Tumi že zdavnaj pred Veliko nočjo enkrat prinesel nekaj ljubljanskih listov in ker je šel ravno dež, so bili zaviti v višnjevem papirju. Tuma zanikuje sploh vse, kar je Potisek o njem povedal. On ni imel nikdar niti prepovedanih časopisov niti drugih tiskovin in jih toraj tudi v peč ni zamogel skriti.

(Dalje prihodnjič.)

Nesparteto kljubovanje

Nekdo piše: "Nekateri Slovenci v Clevelandu so šli res voliti zato, da so kljubovali 'Enakopravnosti' in republikancem..."

Kdor je to res storil, je zelo nesparteten in zaslepljen z neumnim sovraštvom, kajti vsak-

do, ki gre oddati glas zato da 'zaniči', pa je na ene jezen bolj kot na druge in voli "vseeno" kljubuje le sebi in svojo pametno se krega. Kdor se de-gradira na tako politično stop-njo, je enak demokrat in republikancem, pa čeprav mi-sli, da enim ali drugim "naga-tja".

Kdor pravi, da ve, da so obo-listični tiket. Prepričanja ni-ji, republikanci in demokratje

ZA OSVOBODITEV T. MOONEYJA

V New Yorku so socialisti, liberalci in napredne unije sklicale shod, ki se je vršil ob ogromni udeležbi. Na njemu so skupno zahtevali, da se Tom Mooneyja izpusti iz zapora in da "justica" v Californiji prizna krivico, ki mu jo je storila. V New York je prišla iz Californije na ta shod tudi 84-letna mati Tom Mooneyja, ki stori vse v svoji moči, da bi sinu priborila osvoboditev.

Klub št. 27 priredi zabavo 26. marca

Cleveland, O. — Klub št. 27 priredi s sodelovanjem zbora "Zarja" in drugimi svojimi od-seki v soboto 26. marca veselico v spodnji dvorani Slov. nar. doma. Igral bo Barbičev or-kester. Pevski zbor "Zarja" bo nam poskrbel za nekaj du-ševnega razvedrila in priredi-telji v celoti pa za dovolj za-bave, da bomo nekaj ur poza-bili na depresijo.

Pevski zbor "Zarja" je imel v načrtu prirediti dne 10. aprila spomladanski koncert, a na prošnjo hrvaškega radio kluba je prepustil dvorano njemu, glavni vzrok za ta korak pa je kriza, v kateri je kulturnim priredbam takorekoč nemogo-če napraviti zadovoljiv gmotni uspeh. Ta pa je za pokritje izdatkov, ki so v zvezi s kon-certi, neobhodno potreben. Na-mesto na koncertu bo "Zarja" zapela več pesmi na omenjeni prireditvi. Vstopnina je samo 25c, ker se zavedamo, da je v splošnem brezdelju delavcem težko plačati višjo vstopnino.

Zanašamo se, da pridete na klubovo prireditev 26. marca v velikem številu. To je zabava delavcev za delavce. Sodrugi in sodružice, agitirajte, da bo-mo imeli čimboljši poset.

Soc. stranka v Clevelandu je letos nominirala kandidate v vse urade. Treba bo izvršiti veliko pripravljalnega dela, predno bo mogoče razviti kam-panjo, potrebno je nabrati ti-soče podpisov in dobiti moramo tudi gmotna sredstva, če hoče-mo, da bo naša agitacija uspeš-na.

Kapitalistični poslanci ne bo-do delali za nas, kar so vam pokazale izkušnje. Glasujte torej v bodoče le za delavske kandidate. Podpirajte moral-no in gmotno le organizacijo, katera se bori za osvoboditev delavskega ljudstva.

John Krebel.

Ako želite prevzeti zastopništvo "Proletarca", prodajati sanj knjige in mu nabirati oglase, pišite uprav-ništvu za pojasnila.

Phone Lawndale 4872

Dr. Otis M. Walter

ZDRAVNIK
IN KIRURG.4002 W. 26th Street
ChicagoUradne ure od 1. do 6 pop.
izvzemši nedelje.

Sto izvodov za dva dolarja

V agitacijske namene pošljemo sto izvodov "Proletarca" za dva dolarja. Naročite jih, kadar imate večjo sejo, veselico, shod, predstavo ali kako drugo priredbo, in jih razdelite med udeležence s priporočilom, da naj se nanj naroče. Pošljite naročilo pravo-časno!

Diskuzija v klubu št. 1

Chicago, Ill. — V petek 25. marca bo po končanem dnevnem redu imel Josko Oven referat o predmetu, "Ali je v slu-čaju zmage socialistov diktatu-ra potrebna?" Potem sledi dis-kuzija, v kateri bo lahko vsak-do povedal svoje mnenje.

Na tej seji bodo izvoljeni de-legate za IX. redni zbor JSZ. in za milvausko konferenco dne 1. maja. — P. O.

MRS. MARY MOONEY, KI JE PREDSEDNIK HOOVER NI UTEGNIL SPREJETI

MRS. MARY MOONEY

Mrs. Mary Mooney, stara 84 let, je bila v Washingtonu, da obišče predsednika Hooverja in ga prosi, da pomaga v akciji za osvoboditev njenega sina Toma, ki je bil po krivem obsojen in ga California še vedno drži v ječi. Sprejel jo je predsedni-kov tajnik ter ji sporočil, da je Mr. Hoover zelo zaposlen. Ob-ljubil pa je, da mu bo že on sporočil njeno željo.

Mati Tom Mooneyja je šla na to dolgo pot iz Californije, ker bi rada pred zatonom živ-ljenja videla sina na svobodi, zato si prizadeva, da mu od-pre vrata jetnišnice. Govorila je tudi na ogromnem shodu v New Yorku, ki so ga sklicale napredne unije in socialistična stranka.

L. Ambrozich.

Agitirajte za razširjenje "Prole-tarca".

Royal Bakery

SLOVENSKA UNIJSKA
PEKARNA.

ANTON F. ŽAGAR,

lastnik.

1724 S. Sheridan Rd.,

No. Chicago, Ill.

Tel. 5524.

Gospodinj, zahtevajte v trgo-v-nah kruh iz naše pekarnice.

SLOVENCEN PRIPOROČAMO

KAVARNO

MERKUR

3551 W. 26th St.,

CHICAGO, ILL.

(V bližini urada SNPJ in

Proletarca.)

FINA KUHNJA IN

POSTREŽBA.

KARL GLASER, lastnik.

Seznam priredb kluba št. 1 v prihodnji sezoni

Chicago, Ill. — Društvom in organizacijam sploh v Chicagu se blagohotno naznanja, da ima klub št. 1 JSZ. svoje priredbe v prihodnji sezoni 1932-33 na sledeče dneve: 23. oktobra 1932 dramska predstava v dvo-rani ČSPS; 27. novembra 1932 koncert pevskega zbora "Sava" v dvorani ČSPS; 31. decembra 1932 Silvestrova zabava v La-wndale Masonic Temple; 5. februarja 1933 dramska pred-stava v dvorani ČSPS; 12. mar-ca 1933 priredba klubovega angleškega ml. odseka v dvora-ni SNPJ; 30. aprila 1933 kon-cert pevskega zbora "Sava".

Peter Bernik, tajnik kluba št. 1 JSZ.

"Naprejev" radio program

Milwaukee, Wis. — Soc. pev. zbor "Naprej" bo pel v nedeljo 20. marca ob 5:30 zvečer, cen-tralni standard čas, na radio postaji WTMJ (486.6 metrov-620 kilociklov).

Sodeloval bo tamburaški zbor "Hegji". Poslušalce prosimo, da povedo o programu svoje mnenje. Vsaka kritika bo do-brodošla. Določeni sta dve le-pi nagradi: ena za opis kon-certa, katerega bo poslal po-staji WTMJ najbolj oddaljen poslušalec, druga pa za naj-boljši opis koncerta, neglede od kod bo poslan. Vso kore-spondenco naslovite na: Na-prej, c. of WTMJ, Milwaukee, Wis.

Domača zabava "Slavije"

Chicago, Ill. — Druš. "Slavi-ja" št. 1 SNPJ. bo imelo doma-čo zabavo v soboto 19. marca v spodnji dvorani SNPJ. Vstop-nina je 25c. Društvo vabi vse prijatelje, da pridejo na to za-bavo. "Slavija" je v Prosvetni matici od začetka. Podpira ko-ristne ustanove po svojih naj-boljših močeh. Zastopana bo na zboru Prosvetne matice in JSZ. s svojim delegatom, in sodelovala bo pri prvomajski manifestaciji čikaškega delav-ca.

Na zabavi tega društva v so-boto se boste počutili veselega. Postrežba bo O. K. Odbor je najel godce, ki bodo igrali do-mače komade, kot se "sika" na domači zabavi. — Član.

Pristopajte k

SLOVENSKI NARODNI
PODPORNI JEDNOTI.

Naročite si dnevnik

"PROSVETA"

Stane za celo leto \$6.00,
pol leta \$3.00.

Ustanovljajte nova društva.

Deset članov (le) je treba za
novo društvo. Naslov za list in
za tajništvo je:

2657 S. LAWDALE AVE.,

CHICAGO, ILL.

John Metelko, O. D.

Preiščemo oči in določimo očala

6417 St. Clair Ave.,

CLEVELAND, O.

OGLAŠEVALCE V PROLETARCU

vam priporočamo v naklonjenost.
Ako vam lahko postrežejo enako
dobro kakor drugje, zaslužijo, da
jih patronizirate! Povejte jim,
da vas veseli,

ker oglašajo v Proletarcu

TISKOVINE

SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA

ATLANTIC PRtg. & PUB. CO.

2656-58 S. Crawford Ave., Chicago, Ill.

Tel. Lawndale 2012

A. H. Skuhlic, preds. — J. F. Korecky taj.

V naši tiskarni se tiska "Proletarec".

MAJSKA IN KAMPANJSKA IZ-
DAJA "PROLETARCA"

KER SMO v letu predsedniških volitev, bo prvomajska izdaja "Proletar-ca" letos ob enem tudi prva kampanjska številka.

Vsebovala bo članke o problemu brezposelnosti, starostni pokojnini in drugih problemih socialnega zavarovanja, ki bodo med glavnimi točkami pro-grama socialistične stranke v letošnjih predsedniških volitvah. Dalje bodo v nji članki o naših kulturnih društvih, delavskem gibanju med ameriški Jug-oslovani, o sedanjem stanju in pomenu podpornih organizacij, o petletnem načrtu v sov. Uniji itd.

Cene tej izdaji so sledeče:

Posamezen iztis ... \$.15	100 iztisov \$12.80
10 iztisov 1.40	250 iztisov 32.00
25 iztisov 3.50	500 iztisov 50.00
50 iztisov 6.90	1000 iztisov 95.00

Kdor prijatelj tega lista in socialističnega gibanja želi imeti v nji pozdravni oglas, je cena \$1 za vsak palec. Prosimo, priporočite trgovcem in drugim, pri katerih nabavljate svoje potrebščine, da pošljejo oglas v majsko-kampanjsko številko "Proletarca". Za pojasnila pišite upravništvu.

Nad deset milijonov delavcev tava danes po ulicah in okrog fabrik ter rudnikov. Delo iščejo! Stotisoči so brez strehe, jela in zasluzka. Tak je re-zultat kapitalistične gospodarske uredbe. Namen prvomajske-kampanjske številke "Proletarca" je, da zainteresiramo kar najširše kroge slovenskega in drugega jugoslovanskega delavstva za bojovni nastop v bodočih volitvah proti krivicam. Prvomajska številka bo manifestacijski izraz zavednega delavstva. Poskrbite, da se jo razširi v kar največjem številu izvodov. Pošljite naročilo čimprej!

RIM

Poslovenil Ethin Kristan.

(Nadaljevanje.)

Pierre je ostal trenutek nem pred to visoko postavo, ki se je dvignila. V Lourdu je videl le trpeče človeštvo, kako je planilo po okrevanju telesa in po tolažbi duše. Tukaj je našel inteligentnega vernika, gotovosti potrebujoč duha, zadoščeno uživajoč sam v sebi veliko veselje, da ne dvomi več. Se nikoli ni slišal tako radostnega klica, da je treba živeti v pokorščini in se ne brigati za to, kar je po smrti. Vedel je, da je preživel Boccanera nekoliko živahno mladost in poltene krize, v katerih je zažarevala vroča kri njegovih devov; čutil se je nemirnemu veličanstvu, ki ga je naposled vera podarila potomcu tako nasilnega plemena. Ponos je ostal edina strast. "In vendar," se je končno drznil reči s tihim glasom, "četudi ostane bistvo vere neizpremenljivo se vendar izpreminjajo oblike... Od ure do ure se razvija vse, se izpreminja svet."

"Ali prav to ni resnično!" je vzkliknil kardinal. "Svet je nepremičen, večno nepremičen! Svet znori, zabloudi, se izgubi na najgromčajoč pot in vendar ga je treba voditi nazaj na pravo pot—tako je. Ali se ne more vrniti svet nazaj do izhoda, do prve nedolžnosti, da se izpolni Kristusove obljube? Ali ni konec časov določen za zmagovalni dan, ko bodo ljudje imeli vso resnico, ki jo prinaša evangelij?... Ne, ne! Resnica leži v preteklosti. Vedno se je treba držati preteklosti, če se noče človek strmoglaviti v pogin. Te lepe novosti, ta fata morgana čudovnega napredka je le rast večne pogube. Čemu iskati še več, čemu se izpostavljati večni nevarnosti zmote, ki je vendar resnica že osemnajsto let znana?... Resnica! Ona je v rimsko-katoliškem katoličanstvu, kakor ga je ustvarila dolga vrsta generacij. Kakšna blaznost, če ga hočejo ljudje izpremeniti, ko je toliko velikih duhov, toliko pobožnih duš napravilo iz njega najčudovitejšega vseh spomenikov, edno sredstvo reda na tem in izveličanja na drugem svetu!"

Pierre ni nič več ugovarjal. Srce se mu je krčilo, zakaj sedaj ni mogel več dvomiti, da ima pred sabo nespravljivega nasprotnika svojih najdražjih idej. Spoštljivo, a kakor odrevenel, se je poklonil: zakaj občutil je preko svojega obraza lahen dih, oddaljeni veter, ki prinaša s sabo smrtni mrz grobov. Kardinal pa je vzravnaval svojo visoko postavbo in nadaljeval s svojim trmastim glasom, iz katerega je ozvanjal ponosen pogum:

"In če je katoličanstvo zadeto na smrt, kakor trdijo sovražniki, tedaj mora pokonci umreti, v svoji slavni popolnosti... Da me prav razumete, gospod abbe! Nobenega popusta, nobene koncesije, nobene strahopetnosti! Tako je, kakršno je, in drugačno ne bi moglo biti. Božanska gotovost, brezpogojna resnica se ne da izpremeniti, in najmanjši kamenček, ki se izgubi iz poslopja, je le vzrok razpada... Ali ni to povsem jasno? Stare hiše, katerih se lotevajo s krampom, baje da bi jih popravili, se ne dajo več rešiti. Razpoke se množe. Če bi bilo res, da žuga Rimu razsulo, tedaj bi imelo vsako popraviljanje, vsako beljenje le ta učinek, da bi se pospešila katastrofa. Ali namesto velike, negibne smrti bi bila le še klavarna agonija, konec strahopetneža, ki se brani in prosi milosti... Jaz čakam. Prepričan sem, da so to le strašne laži, da ni bilo katoličanstvo nikdar močnejše, da črpa svojo večnost iz edinega vira življenja. Ali tisti večer, ko se zruši nebo, bom stal tukaj, sredi teh starih, kručitih se zidov, pod tem starim stropom s tramovi, ki jih glodajo črvi, in pokonci stoječ v razvalinah starih konci, zadnjič moleč svojo "Vero".

Govoril je boljbolj počasi, prevzet od ponosne žalosti, pokazujoč z veliko kretnjo na staro, zapuščenno palačo, iz katere je življenje od dne do dne bolj ginilo. To je bila razlaga, zakaj so velike dvorane tako zane-manjene, zakaj vise cunje svilnatih tapet z zidov, zakaj žro moli kardinalski klobuk. In ta knez in kardinal, ta nepopustljivi katoličan, ki se umika v naraščajočo temo preteklosti in kljubuje s hrabrim vojaškim srcem neizogibnemu propadu starega sveta, je kazal brezupno in krasno veličino.

Pierre se je osupel hotel poslovti, ko so se odprla mala tapetna vrata. Boccanera se je nevoljen zganil.

"Kaj je? Ali ne morem imeti trenutka miru?"

Ali abbe Paparelli, debeli, tihi nosilec vlečke, je vendar vstopil, ne da bi se le količjak vznemirjal. Prišel je bliže in je pošepetal kardinalu, ki se je ob njegovem pogledu nekoliko pomiril, nekaj v uho.

"Kakšen vikar?... Ah, da, Santobono, vikar iz Frascati. Že vem... Recite mu, da ga sedaj ne morem sprejeti."

Paparelli je začel s svojim tenkim glasom vnovič šepetati. Kljub temu je slišal Pierre posamezne besede: Nujna zadeva — vikar mora zopet odpotovati — povedati ima le par besed. In ne da bi čakal kardinalovega dovoljenja, je pripeljal obiskovalca kakor njegova zaščitnik v dvorano izza malih vrat, kjer ga je bil ostavil. Potem je zopet izginil, mir-

no kakor podložnik, ki se čuti kljub svojemu podrejenemu položaju vsega mogočnega.

Pierre, na katerega so popolnoma pozabili, je uzril neznansko visokega duhovnika. Bil je kakor obsekan s sekuro, kmečki sin, ki je bil vedno v tesni dotiki z zemljo. Imel je velike noge, grčaste roke, kozav obraz usnjene barve, v katerem so svetile črne, zelo živahne oči. Za svojih petinštirideset let je bil še zelo krepak in je bil s svojo slabo ostriženo brado in v talarju, ki je preohlapno visel na njegovih vzbočenih kosteh, nekoliko podoben preoblečenemu razbojniku. Ali fizionomija je bila ponosna, nič nizkega ni bilo v njej. Nosil je malo košarico, ki je bila skrbno pokrita s smokvinim listjem.

Santobono je takoj pripognil koleno in poljubil prstan; ali opravič se to hitro kakor enostavno, navadno uljudnost.

"Prosim Vašo prečastito eminenco za odpuščanje, da sem bil vsiljiv," je potem dejal s spoštljivo zaupnostjo nižjega ljudstva napram velikim. "Mnogo ljudi čaka, pa ne bi bil sprejet, če ne bi bila prišla mojemu staremu tovarišu Paparelliju misel, da mi odpre ta vrata. O, prositi imam Vašo eminenco za tako veliko uslugo... Ali predvsem naj mi Vaša eminenca dovoli, da Vam ponudim malo darilo."

Boccanera je resno poslušal. V prejšnjih časih, ko je prebival poletja v Frascatiju, v kneževski vili, ki jo je tam imela obitelj, ga je prav dobro poznal. Vila je bila v šestnajstem stoletju predelana zgradba s prekrasnim parkom, s čigar glasovite terase se je gledalo na rimsko polje, neskončno in golo kakor morje. Ta vila je bila sedaj prodana in na vinogradih, ki so bili pripadli Benedeti, je bil začel grof Prada še pred prošnjo za ločitev zidati popolnoma novo skupino malih razkošnih hišic. Prej se ni kardinalu za malo zdelo, da se je včas na svojih izprehodih za trenutek odpočil pri Santobonu, ki je upravljal staro kapelo Santa Maria dei Campi pred mestom. Duhovnik je stanoval v napol razpadlem zidovju poleg kapele sredi dražestnega obzidanega vrta, ki ga je sam obdelaval s strastjo pravega kmeta.

"Hotel sem, da bi Vaša eminenca kakor vsako leto poskusil moje smokve," je dejal in postavil košaro na mizo. "Prve letošnje so in davi sem jih nabral za Vašo eminenco. Vaši eminenci so šle v tek, ko ste še blagovoli prihajati in jih trgati z drevesa. In Vaša eminenca je blagovoli reči, da nima nobeno drevo na svetu takih smokov."

Kardinal se je moral smehljati. Zelo rad je jedel smokve in bilo je res: Santobonova smokva je bila glasovita po vsej deželi.

"Hvala, ljubi abbe! Zapomniti si znate moje male slabosti... No, kaj morem storiti za Vas?"

Takoj se je zopet zresnil, zakaj med njim in vikarjem so bili stari prepri, različni nazori, ki so ga ardim. Santobono, ki je bil doma iz Nemija, povsem divjega kraja, in je potekal iz nasilne družine, katere najstarejši sin je bil umorjen z nožem, se je od nekada priznaval za ognjevitiga patriota. Pravili so, da je malone z Garibaldijem pograbil za orožje, in tisti dan, ko so prikorakali Italijani v Rim, so mu morali siloma zabraniti, da ni razobesil prapora italijanske enote na svoji strehi. V svojih strastnih sanjah je videl Rim kot gospodarja sveta in pričakoval je uresničenje tisti dan, ko se objameta in združita papež in kralj. Kardinal ga je smatral za nevarnega revolucionarja, za duhovniškega odpadnika, ki spravlja katoličanstvo v nevarnost.

"O, kaj bi Vaša eminenca lahko storila za me? Če bi Vaša eminenca le blagovoli storiťi!" je dejal Santobono z ognjevitim glasom ter sklenil svoje trde, grčaste roke. Potem pa se je zavedel in je nadaljeval: "Ali ni njega eminence kardinal Sanguinetti nič povedal Vaši eminenci o moji zadevi?"

"Ne. Kardinal me je le pripravil za Vaš obisk. Dejal je, da me hoče nekaj prositi."

Boccaneri se je bil zmačil obraz; čakal je še s strožjim licem. Ni mu bilo neznano, da je Sanguinetti postal duhovnikov zaščitnik, odkar je prihajal kot fraskatski suburbikar-ni škof na cele tedne tja. Vsak kardinal, ki kandidira za papeža, ima take nizke zaup-nike za seboj; če postane danes ali jutri pa-pež in če mu pomagajo, da postane, vstopijo v njegovem spremstvu v veliko papežovo hišo-no družino. Sla je govornica, da je Sanguinetti Santobonu že pomagal iz sitnega položaja. Zasačil je bil otroka, ki je hotel krasti sadje, ravno ko je lezel čez zid, in otrok je umrl za posledicami pretrde kazni... Ali duhovniku na čast se mora pripomniti, da je bil glavni vzrok njegove fanatične vdanosti upanje, da bo kardinal Sanguinetti pričakovani papež, kateremu je namenjeno, da napravi iz Ita-lije prvo deželo sveta.

"No, tedaj povem svojo nesrečo... Vaša eminenca pozna mojega brata Agostina. Bil je dve leti pri Vas za vrtnarja v vili. To je gotovo zelo ljubezniv, zelo blag človek, in še nihče se ni imel pritoževati zaradi njega. Sedaj pa ga je zadela nesreča; nihče si ne zna razložiti, kako. V Genzanu je nekega večera na izprehodu zabodel človeka z nožem... Zelo nerodno mi je. Rad bi dal dva prsta svoje roke, če bi ga mogel spraviti iz ječe. Pa sem se zmisli, da mi Vaša eminenca go-tovo ne odreče izpričevala, v katerem bi bilo povedano, da je bil Agostino v službi Vaše eminence in da je Vaša eminenca bil vedno prav zadovoljen z njim."

(Dalje prihodnjič.)

Ženstvo v preteklosti in sedanjosti

Po raznih virih priredila Anna P. Krasna

(Nadaljevanje.)

Se nekaj značilnega opazi-mo pri dobrih starih sv. očakih, prerokih in kronikarjih. Vzlic dejstvu, da so smatrali rojstvo novega človeka za nekakšno nečistost in poniževalnost, ki je bila določena Evi za kazen, ker je zapeljala Adama v greh, so vendarle v svojih kronikah in biblijskih označbah čisto navajali kot roditelje sv. oča-ke. Niso zapisali kot bi se apo-dobilo, Abrahamova žena je rodila Izaka in Izakova pa Ja-koba itd. pač pa baš obratno. Na prvi pogled se to zdi skoro nečastno za sv. očake in druge modre može, ko pa se poglobi-mo v natančnejše študiranje biblije zapazimo, da so bili sta-ri kronikarji včasih najbrž praktični. Abraham, Izak, Ja-kob in drugi potomci, kakor tudi njih predniki so namreč imeli po cela krdela žen in pri-ležnic, da so zanje rodile ge-neracije in iz tega razloga je bilo vsekakor praktičnejše za-beležiti glavnega junaka skupi-ne ter prepustiti podrobno raz-mišljanje o pomembnih fak-tih pobožnemu ali nepobožnemu bračlu biblije in kronik. Je pa mogoče seveda tudi to, da so bili sv. očaki tako slavohlepni, da ženskam niso privoščili niti tiste edine "nečiste" časti in prednosti, ki je dala religiji od vseh početkov velike pre-glavice. Roditi generacije je bilo končno vendarle nujno po-trebno in po gotovi strani tudi častno, pa so si mogoče vzeli prednost v tem oziru.

Iz stare hebrejske ali judov-ske religije se je izcimila nam vsem dobro znana krščanska religija in radi tega dejstva je bilo potrebno posvetiti sv. oča-kom nekoliko pozornosti in pro-stora. Dejstvo, da je katoliška cerkev proglasila Marijo brez-madežnim spočetnicam nas na-mreč ne sme odvrniti od zelo pomembnih dejstev, ki pričajo sama na sebi določno in jasno, da je nova religija podedovala in povzela vse stare nazore gle-de ženstva. Se celo pridoda-la je že tako pretiranim ostrom-stim zapovedi in tradicij. V španski inkviziciji je cerkev prekosila Mojzesa, ki je dal pomoriti ženske Midianitov, ker so se "otroci Izraela" okužili z njimi — morila jih je čisto za prazen nič, zaradi kapric per-verzne duhovščine in vplivnih pristašev cerkve. Če se zgra-žamo nad Aronovim sinom, (Aron je bil veliki duhoven), ker je zagnal sulico v trebuh ženske, ki ni bila Judinja, pa si je vseeno drznila priti v tempel k molitvam s svojim judovskim mozem, tedaj se moramo z gnu-som obrniti od duhovnikov, ki so mirno stali ob mučilnih na-ležalnicah in uživali ob mukah

POGUM IN ZAUPANJE.

V teh dneh napredka tehni-ke ima elektrika najodličnejše mesto. Zaraditega je družba, kot je Commonwealth Edison Co., katera ima oglas v tej šte-vilki, ena najstabilnejših go-spodarskih ustanov. Šteje že 87.000 delničarjev.

Od kar obstoji, plačuje di-vidende vsakega četrta leta in to skozi štirinštirideset let. La-ni je na vsako delnico te kom-panije prišlo \$10.40 profita in zdaj donasajo 8 procentov ob-resti.

Te delnice so najugodnejša prilika za investiranje prihran-kov. Kupite jih lahko na o-broke po \$10 na mesec, in med tem se vam plačuje 5% obresti na leto. Za male vlagatelje je to gotovo izredno lepa prilika, kakršno so prej imeli le boga-taši.

Preštudirajte ponudbo v o-glasu in se odzovite, če vam u-glasu. Ako želite več informacij, pišite na naslov kot je o-značen v oglasu. O.

nevernih ali upornih-žensk, ki niso hotele služiti cerkvi brez-pogojno in slepo udano. In slednja razumna in misleča ženska ne more imeti drugega kot ostro obsojanje za religijo, ki je skoz dolga stoletja seži-gala na grmadah ženske zato, ki so bile v največ slučajih sa-mostojno misleče ženske. V neki knjigi sem pred več leti čitala, da je na grmadah zgo-relo več ženskega poguma in samostojne razsodnosti, kakor jo je vsa duhovščina krščanske cerkve ali katerekoli druge re-ligije kdaj posedovala. Zna-na nam je zgodovina Device Or-leanske (Joan of Arc), franco-ske junakinje, katero so obso-dili—pravzaprav pomagali ob-soditi v smrt na grmadi krščan-ski škofje, danes pa je ista Joan svetnica katoliške cerkve. Ogabno za pametnega čitatelja ali čitateljico je zavijanje cer-kvenih oblasti, ki je bilo izšlo ob času proglašenja Joan za svetnico. (Tista zavijanja sem čitala še kot otrok in so mi osta-la prilično dobro v spominu.) Zadnjo predstavnicu grške kla-sične umetnosti in učenosti, bri-lijantno Hypatio, govornico in izredno učeno ženo ima krščan-stvo tudi na vesti—raztrgala jo je na kosce krščanska drhal v Aleksandriji. Dejstvo, da so pagani tudi morili kristjanke

ne opraviči religije čisto nič, kajti kar želimo ugotoviti in dokazati je le to, da religija ena ali druga, ni stremela dvig-niti ženstvo duševno, nego je hotela napraviti iz ženske v vseh časih le čimvečjo in mi-zernejšo sužnjo.

Ljubo ali neljubo, zgodovin-ska dejstva govore dovolj raz-umljivo, da religija je bila od svojega početka najhujša na-sprotnica razmaha ženske mi-selnosti. Kolikor napredka be-leži ženstvo v miselnosti, ga je našlo in razvilo zunaj cerkve. Res so se našle čisto častne iz-jeme, bodisi v nazorih kake re-ligije ali med duhovščino. Bili so posamezniki, ki so se upira-li prevladujočim nazorom in zahtevali, da se določi ženski častnejše mesto v religiji. Že stari Tulmudski pisatelji so za-pisali, da je bog obdaril žen-sko z večjo modrostjo in finejšo razumnostjo, ker ima ona plemenitejšo nalogo v življe-nju nego mož. Tudi katoliški kardinal Pompeo Colonna je skušal podreti stari nazor cer-kve, da je ženska inferijorno v javnosti ne sme imeti odloču-bitje, ki spada zgolj v dom, a joče besede. Mogoče je zavzel tako stališče, ker je imel se-stro (Vittoria Colonna), ki je bila talentirana pesnica in vplivna ženska ter je s tema

svojevstoma veliko koristila cer-kvi. Se nekateri drugi prelatje in škofje so se na enak način zavzeli za ženstvo, toda cerkev kot celota se ni nikdar strinja-la z nazori takih redkih mož. Niti ni danes drugačna v tem pogledu. Da ni, najjasnejše spričuje zadnja papeževa enci-klika in pa glasna mnenja pa-pežu najbližjega katolika Mus-solinija, kateri se s svojimi srednjeveškimi nazori o žen-skah smeji pred vsakim razum-nim človekom. (Nekatere e-vropske in ameriške pisateljice so pobožnemu Mussoliniju pred par leti povedale v brk kaj mislijo o njegovih piškavih na-zorih o ženstvu, a Mussoli-molčal—nadel si je protektni oklep verske pohlinjenosti in se delal, kakor da pišice ne more-jou prodreti in zadeti v živo.)

Ne, nazor cerkve o ženstvu se bistveno ni čisto nič spre-me-nil. Se zmirom drže nauki sv. Pavla, na podlagi katerih temelji krščanska teologija. Mogo-če so nekateri le od sile preti-rani njegovi nauki glede žen-ske nekoliko modernizirani, prevlečni z barvo novih časov, kakor je na pr. obred očiče-vanja, o katerem s svetim zavi-janjem trdijo današnji duhov-niki, da je ženi-materi v čast. Dozdevno mogoče, bistveno ni-kdar! Žena-mati, ki se pokori temu obredu poniža sama sebe in svoje materinstvo—prizna, da je manjvredna, nečista in se mora pred bogom oprati kriv-de greha, ki ga je zagrešila, ker je rodila novo bitje. To je v kratkem pomen te ceremoni-je, neglede na kakšen način se tolmachi krščanski materi.

(Dalje prihodnjič.)

INVESTIRAJTE DOMA

v COMMONWEALTH
EDISON COMPANY

Capital Stock

plačuje \$8 na leto

DANES se vam nudi izredna prilika in-vestirati svoj denar v capital stock delnice v podjetje, ki vam oskrbuje luč in pogonsko silo. Po zdajšnji tržni ceni — najnižji po več letih — vam bo Common-wealth Edison plačala nad 8% na leto.

Četrletne dividende

Nad 42 let že plačuje ta družba redno četrletne dividende. Vsakih 90 dni jih raz-pošilja po pošti svojim delničarjem. Dru-žba ima zdaj 87.000 delničarjev; pretožna večina jih živi v Chicagu. Pridružite se jim tudi vi — v tem močnem in varnem podjetju.

\$10 za začetek

Delničar lahko postanete z vplačilom \$10 na delnico in potem \$10 mesečno. Mnogo naših odjemalcev se je poslužilo tega nači-na lahkega in sigurnega hranjenja. Plačuje-

mo 5% obresti letno na vašo vplačila. Del-nice, ako ste primorani, vedno lahko pro-daste, ker so vpisane na Chicago Stock Exchange in so tu na trgu vsak dan.

Potrebno podjetje

Ker Commonwealth Edison družba zalaga prebivalstvo s potrebno razsvetljavo in e-lektrično energijo, ki je nujna, je njeno podjetje izredno stabilno in se razširja ne-prestano. 1931 — v letu depresije — je imela skoraj toliko prometa kot v letu 1930.

Pošljite kupon takoj

Preskrbite si fakte o tej brezprimerni in-vesticijski ugodnosti. Izpolnite kupon in nam ga pošljite, ali pa pridite sami v urad. Počuite se kako si lahko ustvarite stalne dohodke v podjetju, ki oskrbuje Chicagu potrebno razsvetljavo in električno ener-gijo.

UTILITY SECURITIES COMPANY

230 South La Salle Street, Chicago

Utility Securities Company, 230 South La Salle St., Chicago

Prosim, pošljite mi brez kakih obveznosti zame, kako postati delničar Commonwealth Edison Company na lahka mesečna odplačila.

Ime Naslov

O zadnji premogarski stavki

Nace Zlemberger

(Nadaljevanje.)
In kaj sedaj—?

Nihče ne more trditi, da v taktiki in v unijah nismo izbirali. Ko so premogarji uvideli, da je Lewisov štab temeljito zavozil, so bili pripravljeni poslušati katerokoli firmo. Save the Union gibanje, pa različne druge celice, ki so se pojavile v krizi in v razkrajnjo United Mine Workers organizacije, so dobile med premogarji veliko pozornosti in opore.

Pred desetimi leti ne bi hotel še nihče verjeti, da je U. M. W. na poti v propast. Kajti to je bila mogočna unija, ki je v dobi svojega vrhunca imela okrog pol milijona članov in je bila najjačja, najvplivnejša in največja industrialna unija, kar jih je še kdaj obstajalo v Zed. državah. Pripadala je in pripada zdaj Ameriški delavski federaciji, katere je glavna predstavnica strokovno organiziranega delavstva v Zed. državah.

Vzlic temu smo premogarji propadli kakor nobena druga stroka delavcev v tej deželi.

Se vedno važna industrija. Premoga se ne rabi več toliko kakor nekoč. Rovov je veliko več, kot pa je potrebno za zahteve na premogovnem trgu. Med vojno se je premogovniška industrija sijala razvila. Posebno v novejših premogovnih poljih (npr. v West Virginiji) so kompanije instalirale pri proizvodnji črnega diamanta najmodernejše stroje, katerim se je unija v okrožjih kjer je imela moč z vso močjo upirala.

Vsled revolucije v tehniki, ki je iskala nove vire pogonske sile, je začelo izpodrivati premog kurivno olje, prirodni in umetni plin, največ pa elektrika. Tovarne, ki so pred leti imele skoro ves obratni sistem opremljen s parnimi stroji, operirajo zdaj z električno mašinerijo. Tudi na železnicah spodbivajo oljne in električne lokomotive one starega modela, ki so kurjene s premogom. Tako se je trg premoga vidoma nižal.

Profitarstvo vzrok krize. Vsled revolucije v tehniki in pa vsled prevelikega števila premogovnikov bi premogovniška industrija prišla v krizo tudi če ne bi bilo sedanje splošne depresije. V svrhu rekonstrukcije, da rabim tak izraz, bi morale kompanije iskati medsebojnih stikov ter se sporazumeti, da operirajo le toliko rorov v posameznih distriktih kot potrebno in da regulirajo produkcijo z ozirom na zahteve, ki so na trgu za premog.

A to se ni zgodilo. Kompanije na neunijskih teritorijih so uvedle najmodernejše priprave za spravljanje premoga na površje in v vrhutega so nagnale place navzdol do skrajnosti. Družbe na unijskih poljih so začele počasi z agitacijo, da naj unija bodisi organizira neunijske teritorije, ali pa pristane v znižanje plač. Komunisti so rekli, da je vsaka misel na znižanje neodpustna, Lewis pa si je mislil, ne boste me, pa je izdal na konvenciji parolo, "nobene ga znižanja plač!"

Znižane so bile vseeno. V tem nerazodnem manevru od strani unije in v demagogičnem

velanda bolje, če posluje kot samostojen angleško poslujoči lokal. Ta nazor je bil osvojen. Novi klub bo tesno sodeloval s klubom št. 49.

"Žrtev rep. smole"

Vatro. Grill je obdolžil Josipa Siskoviča, da je pisal v "Ameriški Domovini" z dne 16. reb. dopis za demokrata Millerja s podpisom "Ok". Grill je v tej trditvi gotov in dokazuje ima. Pa vendar sam sebi ne verjame, zato hoče, da naj Siskovič priseže, da ni napisal tistega dopisa pod imenom "Ok".

Cemu naj Siskovič Vatro na ljubo priseže? Mar on dolži samega sebe? Pa naj Vatro Grill priseže in podpre z dokazi, da je to, kar trdi v svojem listu z dne 9. marca resnica?

Obrekovanja in laži so običajna sredstva v "politiki". Diskreditiraj nasprotnika, pa ga spraviš s poti, je načelo političnih sleparjev.

Ker Vatro ljubi resnico in hoče biti v politiki poštenjak, naj ne namiguje in naj ne zahteva od nasprotnika, da dokaže, kar ga dolži, pač pa naj Vatro sam dokaže, da se ne laže! Če tega ne stori, bo s tem le priznal, da spada med one, ki jih definiram v prejšnjem odstavku.

Na občnem zboru delničarjev tiskovne družbe "Enakopravnosti" je bilo rečeno, da je Vatro Grill žrtev razmer, kakor sta bila Etbin Kristan in Jože Zavertnik.

Če bi rekli, da je žrtev republikanske smole, bi bilo veliko pravilnejše in resnično.

"Kogar hočejo bogovi pogubiti, ga udarijo s slepoto," pravi stari grški pregovor. Vatro in njega prijatelji naj se spomnijo na ta rek, pa bodo vedeli, čemu narod ne verjame ljudem, ki skačejo iz tabora v tabor, iz stranke v stranko in menjajo prepričanja kot da so prepričanja srajce.

Vatro je še vedno razljučen, ker je republikanec Morgan bitko izgubil in ne more verjeti, čemu ga volilci nočejo poslušati. Ampak čemu se je raditega treba togotiti nad slovenskimi socialisti?

Frank Barbič.

Katoliški dnevnik dobil slab odziv

"Amerikanski Slovenec" je pred tedni naznanil, da preneha kot dnevnik, ker je mnogo naročnikov odpadlo in je list prišel v velike gmotne težkoče. Temu je sledila kampanja za rešitev dnevnika, v kateri so sodelovali mnogi redovni in posvetni duhovniki ter laiki, slednjim na čelu Tone Grdina. Rekli so, da ako dobi "A. S." 500 novih naročnikov, je dnevnik rešen. Zanje so agitirali frančiškani na misijonih, eni so šli celo na agitacijo od hiše do hiše, in večina duhovnikov je v pridigah priporočala, da naj se verniki za božjo voljo hlačoče na "Am. Slovenca", ki je edini slovenski katoliški

SODRUGOM IN SIMPATIČARJEM V CLEVELANDU. Sejo kluba št. 27 JSZ. se vrše vsak prvi petek v mesecu ob 7:30 zvečer. Ženskaga odelca prvi tok ob 8. zvečer. Mladinski angleški odelc vsak petek izven prvega ob 8. zvečer, vso v klubovih prostorih v S. N. D. Sodrugi in sodružice, agitirajte in pridobivajte novih članov in članice kluba ter novih naročnikov Proletarcev. V organizaciji in izobražbi je naša moč.

PRIREDBE PODPORNIH IN DRUGIH DRUŠTEV

APRIL.

WAUKEGAN, ILL. — Predstava dram. odelca SND. v nedelje 10. aprila v Slov. nar. domu. Opomba: Cena objavam v tej rubriki je \$1.00 za cel čas, to je do datuma priredbe. Vabimo sodevna in druga društva, da oglašajo svoje priredbe v tej koloni, katere bo priredbe v listu vsak teden.

dnevnik. (Na "Ameriško Domovino" so menda pozabili.) Vsi, "kar ležje inu gre", so se pognali v agitacijo za rešitev katoliškega lista. Najbolj navdušeni frančiškani so strašili celo s hudičem, ki pride kakor tuleči volk in bo požril verne Slovence, če puste, da propade katoliški dnevnik.

Dne 5. marca je "A. S." objavil izid kampanje. Dobili so 368 novih naročnikov, ali kakih 73% minimalne kvote.

Zanimivo je, da je na prvem mestu mala naselbina Rocks Springs, Wyo., od kjer so jih dobili 42, na drugem pa Johnstown, Pa. LaSalle je na tretjem, Pueblo na četrtem, Grdinov katoliški Cleveland pa šele na osmem mestu, ker so farani sv. Vida in drugih župnij v "metropoli" zadovoljni s katoliško "Am. domovino" in tudi z "Enakopravnostjo", ki je glede vere nevtralna, njen angleški tednik pa je faram prav tako na razpolago kakor npr. Glasilo KSKJ.

Da-li so s temi 368 naročniki rešili dnevnik, je seveda drugo vprašanje. Nekaj se bo dalo letos zaslužiti z agitacijo za republikanske in demokratske kandidate, ki listom že zdaj obljubuje denarne nagrade, ako se jim bodo prodali, če pa se bo kriza nadaljevala, tedaj tudi republikanski in demokratski dolarji ne bodo odvrnili volka izpred praga. To ve tudi uprava "Am. Slovenca", zato je začela zbirati "tiskovni sklad". Za podporo so se obrnili na društva in posameznike. "Am. Slovenec" je svojina privatne korporacije. —K—

PROSVETNA MATICA J. S. Z.

V fond PROSVETNE MATICE J. S. Z. so vplačala društva, socialistični klubi in druge organizacije v jan. in feb. 1932 kot sledi:

Številka in kraj društva	Vsota
82, SNPJ., Johnstown, Pa.	3.00
494, SNPJ., Point Marion, Pa.	3.00
16, SNPJ., Milwaukee, Wis.	12.00
88, SNPJ., Moon Run, Pa.	12.00
10, SNPJ., Rock Springs, Wyo.	3.00
153, SNPJ., Youngstown, O.	3.00
13, SNPJ., Bridgeport, O.	3.00
282, SNPJ., Little Falls, N. Y.	12.00
90, SNPJ., La Salle, Ill.	6.00
14, SNPJ., Waukegan, Ill.	12.00
559, SNPJ., Chicago, Ill.	6.00
190, SNPJ., St. Michael, Pa.	6.00
662, SNPJ., Anyox, B. C.	6.00
Canada	.65
151, SNPJ., Witt, Ill.	3.00
177, SNPJ., Reliance, Wyo.	3.00
325, SNPJ., Gowanda, N. Y.	6.00
388, SNPJ., Purglove, W. Va.	2.00
168, SNPJ., Conemaugh, Pa.	2.00
237, SNPJ., Conneaut, O.	2.00
124, SNPJ., Forest City, Pa.	12.00
268, SNPJ., Ely, Minn.	12.00
106, SNPJ., Imperial, Pa.	3.00
476, SNPJ., Salem, O.	3.00
3, SNPJ., Johnstown, Pa.	3.00
262, SNPJ., Farrell, Pa.	6.00
562, SNPJ., Barton, O.	.50
234, SNPJ., Milwaukee, Wis.	6.00
21, SNPJ., Pueblo, Colo.	6.00
104, SNPJ., West Allis, Wis.	12.00
192, SNPJ., Milwaukee, Wis.	12.00
611, SNPJ., Seattle, Wash.	.50
81, SNPJ., Red Lodge, Mont.	3.00
412, SNPJ., Firestone, Colo.	9.00
244, SNPJ., Kaylor, Pa.	3.00
10, SSFZ., Moon Run, Pa.	6.00
13, SSFZ., Witt, Ill.	3.00
27, SSFZ., Forest City, Pa.	6.00
70, SSFZ., Krays, Pa.	2.00
181, SSFZ., Power Point, O.	3.00
211, SSFZ., Gowanda, N. Y.	3.00
220, SSFZ., Detroit, Mich.	1.00
"Vijolica", Milwaukee, Wis.	6.00
Soc. pevski zbor "Sava", Chicago, Ill.	1.00
Slov. dom, Rock Springs, Wyo.	2.50
Soc. pevski zbor "Zarja", Cleveland, O.	12.00
Dram. klub "Slovenia", San Francisco, Calif.	6.00
Izob. dr. "Vihar", Krays, Pa.	12.00
Slov. dom, Gowanda, N. Y.	3.00
Dram. klub "Soča", Strabane, Pa.	6.00
KLUBI J. S. Z.	
1, Chicago, Ill.	1.50
47, Springfield, Ill.	1.00
69, Herminie, Pa.	1.00
235, Sheboygan, Wis.	6.00
Skupaj	\$272.65

If you want to read unbiased, truthful news and editorials that have the welfare of the public as the first consideration, SUBSCRIBE TO

THE MILWAUKEE LEADER

The only English Socialist Daily in America
540 W. Juneau Ave. Milwaukee, Wis.

SUBSCRIPTION RATES:
One year \$6.00—Six months \$3.00—Three Months 1.50

Lotrich's Talk Appreciated

Monday, February 29, comrade Donald J. Lotrich of Chicago spoke at meeting arranged by branch 232 JSF at the Slovene Home in Kenmore. He certainly gave a wonderful talk and I am sure that everyone present enjoyed listening to him. His talk surely inspired the young people and as a result, two new members joined our English Division at our recent meeting. We hope to get more.

Seventeen members attended the last meeting which was a very interesting one. Several comrades gave reports which they had prepared, others a brief summary of Donald's speech for the benefit of those that did not hear him. Entertainment followed the meeting.

The next regular meeting of our English Division will be held Thursday, April 7, at 7:30. All members are urged to be present.

Frances Bregar, Barberton, O.

Sidewalks of Detroit

Sunday, March 6, was full of excitement. A great throng was present at the program of our English Division of branch 114.

Matthew Klarich opened the program by introducing comrade Reisman of club No. 1. Reisman explained the present crisis. He showed how uncertain young folks were because of it. The suffering of the parents is causing much uncertainty on the part of youth in beginning life for themselves. His message was accurate and intended mostly for the consideration of youth.

Then came the comedy "Hans von Smash". It produced many a laugh. This was followed by a short number starring Frank Nograss singing "I wish I was single again". It made a hit.

The climax of the program was "Grobavi bodo izpregovorili", a Slovene drama. It was in store for the people. All were wondering and felt quite uneasy at the capability on the part of the characters; especially because most of them were making their first stage appearance. But everybody including the instructor were soon full of confidence and made to feel proud of their students who were now making good.

The family life was portrayed by yours truly. Pauline Travnik took the role of a mother, real well. The children were Andrew Semov Jr. and little Agnes Cesen. They made many a father and mother in the audience sit up and think. Hunger, lack of clothing and in a cold dreary room made the scene realistic and comparable to the times.

Then came the three rich women from the church organization, Olga Kees, Valeria Koss and Veronika Cedilnik. Their investigation and mission was brought out to a fine climax. And after Ray Travnik finished his talk to these ladies, he was given the approval of the audience. The immediate reaction called for an assent from the people.

Josephine Spensal played the part of a talkative neighbor's wife. While Stoyan Menton took the part of the rich landlord. With cane in hand he demonstrated and exercised his power and authority.

The second act found Frank Cesen Jr. trying to induce the father of the stricken family to become a thief, but failed. He was dressed up, smoking a cigar, and a look on his face that clearly showed dishonesty.

As the second scene progressed the audience began to live the part of the characters. They were seeing drama. Tragedy was staring them in the face, and they were sensing the inevitable.

When Mrs. Menton made her last appearance in the role of the ghost, representing worry, the audience was in a coma. The closing scene found the dead corpse with the friends and the family in mourning. Bill Travnik representing the secretary of the Slovene lodge told how tragedies of this kind were happening every day and made a nice close for the drama.

The people present gave the English Division credit for producing the most realistic drama ever shown in Detroit. In behalf of all the characters I want to thank the audience for the respect shown them. You were very quite and considerate, making it easy on the characters. For the English Division as a whole I want to thank first of all our director

Frank Cesen for the effort he made in teaching this drama. Our success is due wholly to his constant well planned training.

We also say thanks to Martin Menton and family for what they did in helping us to stage this play by permitting us to have rehearsals in their home. Others that we thank are the following: Peter Benedict, Matthew Klarich, Frank Cesen, Rudy Potonik, Cedilniks, both Grum families and many others.

And thus Sunday, March 6, came to a close.

A Comrade, Detroit, Mich.

Milwaukeean's at the Front

The domača zabava of branch 37 which was held last Saturday was a success despite the arrival of old man winter and his side kick, sub-zero weather. The attendance was fairly good of which the majority were young comrades and their friends. Among those present were comrades John Ermenc, Slovene Assemblyman, Tucker, Socialist supervisor and our fifth ward alderman candidate comrade Tesch. A bouquet was auctioned off by comrade Hraat who did splendidly as an auctioneer. Anyone needing such service should give him a chance. We want to thank all our comrades and friends for their attendance and hope they will come to all of our doings, thus helping the Socialist movement.

The next meeting of our English division will be held Monday, March 21, at comrade Obluck's home. It is necessary that every comrade attends our meetings for only through united work and effort can we increase our membership and attain our goal. Get new members and Socialist sympathizers into the movement. Never before has there been such an opportunity for Socialist agitation. Never before has our program been so acceptable by the masses as at present. Get to work, for if you don't fight your own battles don't expect someone else to fight them for you. Work for the salvation of the working class.

By the time this appears in print the results of our primary election will be known. The Socialist election campaign is going over splendidly. Halls are filled to the capacity in all parts of the city when Socialists hold mass-meetings. There are over 30 Socialist campaign headquarters throughout the city where voters may get information and other Socialist data. The distribution of "Socialist Campaigner", a weekly Socialist agitator has now passed the mark of 160,000 copies. This paper is distributed to every home in Milwaukee by our comrades throughout the city. This work goes on even in zero weather and was it cold the last two Sundays.

Anton J. Kamniker Jr., Milwaukee, Wis.

Easy Accomplishment

"H'm! So you want a job, eh? Do you ever tell lies?"
"No, sir; but I kin learn!"

Twenty "little blue books" by leading Socialists on twenty phases of socialist thought and action

The LITTLE LIBRARY of SOCIALISM ONLY \$1.00!

Socialism and the Farmer's Problem	ALGERNON LEE
Socialism and Culture	UPTON SINCLAIR
Why I Am a Socialist	HEYWOOD BROWN
Socialism and the City	Mayor DANIEL W. HOAN
Will Socialism End The Fear of War?	DEVERE ALLEN
Pioneers of Socialism	McALISTER COLEMAN
Incentives Under Socialism	G. D. H. COLE
Socialism and the Trade Unions	JAMES ONEAL
Current Objections to Socialism Answered	JOHN M. WORK
The Socialist Goal	FRED HENDERSON
The Betrayal of the Workless	McALISTER COLEMAN
Can Socialism Prevail in America?	JAMES ONEAL
Forces Making for Socialism	PAUL BLANSHARD
Organizing the World for Socialism	CLARENCE SENIOR
Socialism and the Individual	NORMAN THOMAS
Socialism and Women	MARION PHILLIPS
The Practical Accomplishments of Socialism	MORRIS HILLQUIT and NATHAN FINE
The Practical Program of Socialism	HARRY W. LAIDLER
The Political Philosophy of Socialism	MORRIS HILLQUIT
Socialism and Communism	NORMAN ANGELL

ORDER FROM:

PROLETAREC (BOOK DEPARTMENT)

3639 W. 26th STREET CHICAGO, ILL.

SORODNIKOM V STAREM KRAJU

boste zelo ustregli, ako jim naročite

"AMERIŠKI DRUŽINSKI KOLEDAR"

Pošiljatev izvršimo mi. Posamezen izvod stane za stari kraj \$1.12.

Workers, Why Gamble With Your Ballot?

Not even the most inveterate gambler will, if he knows it, play against loaded dice—a stacked deck—a crooked wheel. Common sense says there can be neither profit nor thrill in a game where Lady Luck's hands are tied, and the odds are fixed against you.

You can judge the future only by the past. It is vain to look to Republicans and Democrats for relief. Men who fought in France to "preserve democracy" are now busily engaged on the streets of our large cities mooching nickels to enjoy the fruits of their efforts, with an occasional night in jail for their pains.

Republicans and Democrats and their political machines disguised under various nom de plumes are retained as counsel by the enemy. The few liberals in congress are powerless to leave the heartless lump of capitalistic racketeers. The present manifest determination of Washington to ignore the demands for legislation for relief of unemployment and starvation is one of the most outrageous exhibitions of brutal indifference to social decency in the history of modern civilization. Any group of capitalistic politicians and their supporters who are so incompetent and so indifferent to the sufferings of those who created their wealth that they can find no means of providing for them are public enemies and should be treated as such.

When workers learn to patronize their working class press to learn the truth, they will find themselves better prepared to combat the double-standard of the masters and gain more of the good things for themselves. Socialism will usher in the dawn of a new and brighter day. Under this form of sane, humane government, modern and scientific methods of production, distribution and communication will serve the world instead of enslaving it.

To that end let us work and vote in order that the racket of capitalism, with all its diabolic manifestations may disappear, and that speedily.—The Milwaukee Leader.

Socialism—What It Means To You

Today in America we have money kings, oil barons, lords of steel and coal. These men, few in number, own and control the trusts which produce the necessities of life and which give, or rather, should give jobs to the millions of American workers. Industry is not operated for the benefit of the common people, but only for the benefit of a comparatively small number. It is not run "for the general welfare" in accordance with the preamble of the constitution.

We have sufficient mechanical equipment in America to turn out enough goods to make it possible for every family to live in comfort; to have not only all of the necessities of life, but also many of the luxuries. We can produce more food and clothing than we can consume and yet millions are underfed and millions shiver from the cold. That is not only un-American; it is anti-American.

If South America should suddenly find itself with a large purchasing power, it would become a market for American goods and the wheels of American factories would start to turn and American workers would go to work. We must, then, admit that we could all have jobs if we could dispose of the products we produced.

The Socialists maintain that we can dispose of our goods right here in America by providing American workers with sufficient purchasing power.

The Socialist program is simply this: That we do away with oil kings and money barons and that we adopt an American system of industry that will be operated for all the people instead of for the private profit of a few. That instead of the trusts owning the people, the people through their government will own the trusts, and that instead of paying big dividends to a few, the workers will be given increased incomes which will place them in a position where they can buy more of the things they need which will keep all of the workers busy all of the time, and, as labor-saving machinery is invented, the hours of labor would be shortened or the pay increased so that those who produce could buy the increased products of their toil.

—The New Era.

Remember

Let us not forget that war is first and last the tearing of human flesh, the shattering of men's bones, and the greatest source of human agony, both physical and mental.

—Arnold Bennett.

SEARCHLIGHT

By DONALD J. LOTRICH

They are deliberating for all they are worth to put a sales tax into effect in order to help pull the government out of the deficit. The sales tax is objectionable because the ultimate user and consumer would pay all the sales tax. This means that us poor devils would have to pay for the evils of a system which put the government in the hole. Naturally enough the sales tax is appealing to the rich. What does it matter to them if a small 10% is added to the purchasing prices of commodities. In the long run the poor people, those who produce everything, will have to pay 75% of all the sales tax, because they comprise 95% of the population while the idle rich comprising only about 5% of the population and about 95% of the wealth will pay only about one fourth of any such tax. But not only would this sales tax system be unjust, every present system of taxation, be it, real estate, income, personal property, vehicle, etc., every one of them are unjust. And they are unjust because most all of them take equally as much away from the poor worker as they do from the idle rich.

In our corrupted city the man who owns a parcel of property in which he makes his home pays on the same basis as those who own palatial residences with the result that the poor man's house is foreclosed on him while the rich collects interest and rent. No matter how much good the workingman does it all goes for naught. His whole life is one of hardships, misery and battles. He has very little pleasure and less rest. He just toils on day after day until his physical being breaks down. Not so with the rich. They live in luxuriously furnished abodes with every delicacy at their disposal, plenty of recreation, rest, leisure hours, sport, sunshine and proper care. There is no comparison between the way these two human species live. There should be therefore, as much difference in the burden of costs and taxes.

A vital question has been raised recently. Why is it that while bank failures in this country run into the several thousands there hasn't been a bank failure in Canada and only one in the City of Milwaukee if we are properly informed? It is a fitting question deserving the attention of all honest citizens, answered in a manner like this. Canada, for instance, was never as highly developed, which after all means exploited, as was the dear old U. S. A. Up there they live equally as well as in our country. They respect their laws and their citizenry is highly respectable. They are not so deeply gripped in the hands of the exploiting system as we are in this highly developed industrial U. S. In Milwaukee the situation is very similar with one additional feature, proper supervision. That is due in the most part, to the high minded, intelligent thinking officials. Yes, all of these are imbedded deeply in the minds of those performing official duties, and on top of it all is the essence of honesty.

What are our Cook County Comrades doing? Yes, they are as active as ever, in fact more so, than ever.

Why Is the Sky Blue?

The air above us when absolutely pure is transparent and colorless. Then why does the sky, which is nothing but the 30 or more miles of air above our heads, look blue?

It is because the air is not absolutely pure; it is filled with tiny floating specks. These reflect the blue light from the sun while the other colors in the sunlight come on down to earth. Sunlight is white. White is a mixture of all the colors of the rainbow—violet, indigo, blue, green, yellow, orange, red. If you paint these colors in pie-shaped sectors on a cardboard wheel and revolve the wheel rapidly the wheel becomes perfectly white.

The fine dust, mist and vapor specks in the air select the blue color in sunlight and reflect it while the rest of the sunlight colors come down to us. That is why sunlight is yellow when it reaches the earth. If we could put the blue back into it which has been taken out by the atmosphere it would be a brilliant white light instead of a golden yellow light. Distant hills and mountains look blue or purple to us because the atmosphere between us and the mountains reflects blue light. The farther the mountains the bluer they look.

T. N. T.

They are out organizing new branches, holding meetings, and, oh yes, they are going to have a Social Night, Saturday, March 19, at the Cook County Headquarters. We are told that luncheon will be served, that they will have dancing and speakers, all for the low price of 50 cents. Its reasonable enough so we urge our comrades to attend.

Plans are going ahead for a monstrous massmeeting for Sunday, May 1st at the Ashland Auditorium. Many organizations including Labor Unions, Socialist Clubs and Fraternal organizations have signified their desire of participating and from the present outlook we predict the greatest May First celebration in Chicago since before the war. We are overjoyed to see new life, action and new vigor behind the labor movement in one way of a political stand and political demands from the one time uninterested unionists and laborers. More fight more punch and greater demands will interest other unaffected workers.

Slavija Lodge No. 1 SNPJ, the lodge that formed the nucleus of the fraternal society now having some 60,000 members, is holding its annual dance on Saturday, March 19, at the SNPJ hall. Tickets are reasonably low at 25c and we generally have a good time whenever we attend Slavija's doings. They are deserving of our patronage. We should all be there.

So much has been written about the Lindbergh kidnapping case and so little has been actually accomplished in regaining the young child that the people who originally fell for the gag in the daily press are quickly turning away from their unreliable reporting. During the hunt for the child a riot cost the lives of several workers in Detroit without any marked degree of comment from the same press. Who cares about the workers anyway. There is an oversupply of them everywhere so if a half dozen are killed by private thugs and detectives what difference does it make to the big lords. They can get labor hands by the millions and darn cheap too but they can't get a millionaire's kid it would seem. It is not fair neither to Lindbergh nor to the workers who die daily in their struggle for existence to have the press play so unjustly on one side of the force, on the side of the rich. But we have hopes that Labor will awaken and when it does the press will go with it too.

Our Doings Here and There

By JOHN RAK

Our English Division held its regular meeting last Thursday. Several comrades from the senior branch were present. A delegate was elected to represent our branch at the conference of the Educational Bureau to be held Sunday, May 1, in Milwaukee and the possibility of sponsoring a debate sometime next month was discussed. An interesting talk was given by comrade Lotrich of his recent visit in Cleveland. Comrade Godina led the discussion on "Can Socialism Prevail in America" in which several others participated.

Next Friday, March 25, senior branch 1 will hold its regular meeting. Among other important business to be transacted, delegates to the JSF conference for the Illinois and Wisconsin district and convention are to be elected. The lecture committee have arranged for a discussion on dictatorship.

The SNPJ Federation of Chicago promises an interesting program for Sunday, March 27, at the SNPJ Auditorium which will be given for the benefit of unemployed members. The English and Slovene dramatic groups of branch 1 will present short plays for this affair and singing society Sava will render a few selections. Good speakers and other entertainment are also included in the program. After the stage performances, a dance with Johnny Kochevar's orchestra playing will take place. Admission tickets are only 40c in advance and 50c at the door. For an enjoyable afternoon and evening, don't fail to attend this event and invite your friends with you.

It is of utmost importance that all branches be represented with delegates at the JSF convention to be held in Milwaukee. Those that have a membership of near 100, our

comrades should make every effort possible securing new members to reach this goal and send two delegates. In such instances where there are English Divisions it would be advisable to send a delegate from each branch as the convention will be equally important for our young comrades as the elders.

Comrade Zore, a member of branch 1, has been doing some fine work in his territory distributing Socialist literature. Prospects look good for an English branch to be organized. At a recent meeting about 30 people assembled in the Clearing Town Hall which were addressed by comrade Ben Larks, state secretary. After the meeting several cards were filled out and accepted.

"Daily Bread", a short drama which will be staged at Smith's Hall 2975 Clybourn Ave. for branch 20 by our English dramatists is very comparable with these days of depression. This play is very realistic and shows such poverty as today exists among the poor people. When women are forced to work because their husbands are jobless they suffer the miseries and worry of how to provide means for a living. We urge all comrades who can to attend and see this stage play and the rest of the performances. Singing society Sava, speakers and several musical numbers are included in the program. Admission tickets can be purchased at the office of Proletarec at 25c.

Socialists of Cook county will commemorate the Paris Commune Saturday March 19, at the Socialist Party Center 3036 W. Roosevelt Rd. Several good speakers will give short talks on this historical event. A supper is included with the small price of 50c admission. After the program a dance and entertainment will take place.

They Are Learning

Social workers of the country are awakening.

In a national referendum (not a convention, but an individual member vote) they declare that "relief alone is but an unsatisfactory palliative for the economic and industrial evils which now afflict us."

More than 2,700 social workers make this joint statement, which is issued by the Family Welfare Association of America, whose 238 member agencies assisted approximately 4,000,000 individuals during the past year.

The 2,700 local board members and social workers pledge their best efforts toward the relief of unemployment, with the reservation that "we are not content with palliative measures of relief, necessary as they may be, unless they are accompanied by a concerted and thoughtful attempt gradually to rectify basic conditions."

Of the 2,891 laymen and social workers who returned the statement 2,775 approved it in principle, 42 disapproved, and 76 refused to express an opinion. That shows progress.—Cleveland Citizen.

The Laboring Man's Tragedy

When the La Follette-Costigan bill for a \$375,000,000 appropriation for the relief of unemployed was before the senate for consideration, there was presented to that body, all of the evidence that was humanely possible to show the absolute need of relief to millions of our suffering people.

The attitude of the members of the United States senate toward the misery, want and degradation of our unemployed millions was found to be less than one-fifth of their concern over the financial losses of such capitalistic concerns as banks, railroads, insurance companies and other institutions of a dividend declaring formation.

The tales of fathers unable to furnish food, clothing, heat and suitable shelter for their wives and little children, the stories of children unable to attend school on account of poverty, the information that thousands upon thousands of little children were suffering from malnutrition, failed to carry one-fifth of the weight of these thoughtful (?) lawmakers of this glorious free nation as did the report that big financial institutions were threatened with or had sustained great financial loss and could no longer declare dividends.

One of the first considerations of the United States congress at the beginning of the year was the rapid action needed to pass the Hoover, Mellon, Morgan group's donation for \$2,000,000,000 to help restore big business to a questionable state of health.

This gigantic financial contribution was rushed through both houses of our national legislature with nothing but a feeble gesture in the nature of a protest being made by these lawmakers.

With the whole nation asking for some action tending toward relieving the suffering by hunger, cold and privation of our millions of unemployed people, the La Follette-Costigan bill for the expenditure of \$375,000,000 to partially accomplish this, was presented to the kind-hearted and generous lawmakers. Surely no one could think for one moment they were anything but kind-hearted and generous; hadn't they just passed the cake to our poor rich to the tune of \$2,000,000,000? No, there could be no doubt but what they would quickly provide at least something less than one-fifth of that amount, to that great population who had helped them to their exalted official position by their ballot and who with their wives and children were now bordering on starvation.

You who look to a Democrat salvation at your next presidential election, read the names of your Democratic senators who believe in billions for the rich but not one cent for the enslaved mass. Count the number of both sides and realize there is no hope or salvation from either of these old parties.

If you are simple-minded enough to think that a "good man" can be elected president and through his power, he can help you as workers, just believe me when I tell you that if you have a bushel of rotten apples all you have to do to make them all good and sound again is to place one good apple in the basket and all of the others will be made good.

There is only one way that you of the depossessed masses can ever hope to obtain your rightful heritage in this country and that is by creating your own party and build a platform which will forever abolish profit and interest.—Toledo Union Leader.

He Didn't Have Time

Tom Mooney's mother traveled across the continent in behalf of her son. She called at the white house to see President Hoover, but he did not have time to see her.

It is of record that he sees a great many people who do not need to see him and who have no important mission. But he did not have time to see the unhappy mother of a man who languishes in prison although it has been proved that he was convicted on perjured testimony.

Well, it is all of a piece with the rest of Hoover's activities. He "does not have time" to favor relief for the unemployed, nor to favor the furnishing of jobs for them. But he has plenty of time to help to construct legislation in behalf of financiers.

Don't you think it would be a good idea to elect a president and a congress that would have time to do something for the "common" people?

This is presidential and congressional year. A president is to be elected next fall; also a full contingent of representatives in congress, and one-third of the United States senators. Everyone who has been stung by the depression, and has even one or two brain cells working, should make up his mind to elect Socialists to these positions.

—The Milwaukee Leader.

When America sells cheaper than Europe can manufacture, that is superior efficiency. When Europe sells below American costs, that is dumping.

